POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XIII. Štev. 55 | TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67, UPRAVE 28-67, POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409 | Maribor, sreda 8. marca 1939 | NAROČNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din | Cena din 1·—

Konec komunizma v Španiji

Prevratu generalov je sledila vstaja komunistov, ki jo je pa nova vlada zatrla — Pobeg republikanskega brodovja v Bizerto z voditelji cartagenskih komunistov — La Passionaria v Franciji — Pogajanja za mir med Madridom in Burgosom — Stališče nacionalistične vlade

MADRID, 8. marca. **Dogodki v republikanski Španiji se razvijajo z veliko naglico in ustvarjajo vedno nove položaje. Čim je bila zadušena vstaja v Cartageni, je sledil v noči od nedelje na ponedeljek prevrat v Madridu, ki je strmoglavil Negrinovo vlado in prinesel Miajevo, v ponedeljek se je pa pričela že vstaja komunistov proti novemu režimu. Vladinim četam se je sicer posrečilo po dvodnevnih naporih streti komunistično vstajo, vendar vsi komunisti še niso razočarani. Medtem pa so bili po posredovanju Anglije že dobljeni stiki med Madridom in Burgosom, kamor je v imenu nove vlade odpotoval minister Casada, da se s Francom pogaja za sklenitev miru. Toda zdi se, da bo general Franco vztrajal pri svoji zahtevi po brezpogojni in takojšnji kapitulaciji. Ob vsem tem je položaj skrajno negotov in nihče ne ve, kaj prinesejo prihodnji dnevi.**

KOMUNISTIČNA VSTAJA.

MADRID, 8. marca. Takoj po sestavi nove prevratniške vojaške vlade pod vodstvom generala Miaje, so se v ponedeljek uprli madridski komunisti, skušali z orožjem v roki odstraniti novo vlado in se polastiti vse oblasti v mestu ter vsej preostali republikanski Španiji. Vstajo so zasnovali komunistični voditelji s pomočjo komunističnih oddelkov v republikanski vojski. Komunistom se je z naglo akcijo posrečilo, zasesti nekatere javne zgradbe in tudi cele mestne dele. Novi vladi zveste čete so morale nastopiti proti njim z orožjem in vneli so se ostri boji, ki so trajali ves ponedeljek, celo noč na torek in včeraj do večera. V akciji so stopila tudi letala, ki so obstreljavala in bombardirala poslopja, ulice in mestne dele, ki so bili v oblasti komunistov. Madridski obrambni odbor je objavil sinoči, da se je komunistična vstaja ponesrečila in da je vlada zopet v celoti gospodar položaja. Po tem poročilu je vlada zvečer pozvala v nekaterih poslopjih zabarikadirane komuniste, naj se vdajo, ker so jih voditelji izdali in pobegnili, kar je baje pomagalo.

KOMUNISTI ŠE NISO STRTI.

PARIZ, 8. marca. O komunistični vstaji v Madridu kljub poročilom vlade generala Miaje še ni popolne jasnosti. Po danes semkaj dospelih vesteh vstaja še ni popolnoma zadušena. Del komunističnih čet je še vedno zabarikadiran v nekaterih poslopjih in v južnih predmestjih Madrida. General Miaja je poslal še preostalim komunističnim upornikom sinoči ultimativni poziv, naj se takoj vdajo, ker bo sicer ukazal streljati na poslopja s težkimi topovi. Več komunističnih oddelkov se je pozivu odzvalo, bili so razoroženi in internirani. Petdeset voditeljev vstaje je bilo takoj postavljenih pred zid in ustreljenih. Toda tudi na vladni strani so terjali boji s komunisti precej žrtev. Bojev proti vstašem se je udeležilo tudi protikomunistično razpoloženo civilno prebivalstvo, med katero so v ta namen razdelili orožje.

NOVA VLADA PROTI MOSKVI.

MADRID, 8. marca. **Preko madridske radiofonske oddajnice je bila sinoči prečitana vladna izjava, v kateri se naglaša, da je Madrid postopal doslej izključno le po navodilih iz Moskve. Pri tem se je pa pokazalo, da je vodila Moskva pri tem le čisto svojo egoistično politiko in hujskala španski narod dalje k boju samo zato, da bi se iz španskih homatij izcimila nova svetovna vojna, katero bi nato izkoristila kominterna za uresničenje svojega načrta svetovnega komunističnega prevrata. Odslej se pa republikanska Španija ne bo več eksponirala za tuje interese, ampak bo vodila le svojo lastno, špansko politiko. General Miaja je pa naslovil na javnost poslanico, v kateri je napovedal skorajšnji konec državljanske vojne.**

REPUBLIKANSKO BRODOVJE V BIZERTI.

BIZERTA, 8. marca. **Včeraj ob 17. uri je priplulo v tukajšnjo luko špansko republikansko brodovje iz Cartagene, ki šteje 12 enot, od tega 3 križarke. Na vseh ladjah so bile izvešene španske republikanske zastave. Moštvo je bilo v paradnem nastopu razvrščeno ob robovih palub in v dobrem stanju. Z mornarji so pripluli iz Cartagene tudi levičarski civilisti, predvsem komunistični voditelji, med njimi celo 600 žensk in otrok. Skupno je priplulo na vseh 12 ladjah 5000 ljudi. Po pozdravnih formalnostih se je moštvo izkrcalo ter izročilo orožje in topove, ki so jih Francozi odpeljali v arzenal, ki ga straži francoska križarka. Vojake in civiliste so odpeljali nato v posebna taborišča zunaj mesta. Kakor pripovedujejo begunci, je republikanska mornarica zapustila Cartageno zaradi nacionalistične vstaje v mestu v nedeljo zjutraj, da ne bi padla v roke vladi generala Franca. Z mornarico so na bojnih ladjah pobegnili v francosko Tunizijo tudi vsi cartagenski glavni levičarski voditelji z ženami in otroci.**

LA PASSIONARIA V FRANCIJI.

PARIZ, 8. marca. **Znana španska komunistična voditeljica La Passionaria je pribežala z več drugimi komunističnimi voditelji v Francijo in je na nekem francoskem parniku na poti v Marseille. Kakor se zatrjuje, ji je sovjetska Rusija že dala dovljenje za odhod v Rusijo, dočim ostalim španskim komunističnim voditeljem takega dovoljenja doslej še ni hotela izdati.**

KAPITULACIJA ALI NAPAD.

BURGOS, 8. marca. **Priprave za splošni napad na Madrid in ostale republikanske postojanke so končane. Napad bi se lahko že vsak trenutek pričel, toda general Franco čaka še na rezultat pogajanj z vlado generala Miaje v Madridu, ki so se pričela s posredovanjem ministra polkovnika Casade. Kakor se na poučenem mestu zatrjuje, spremembe v Madridu ne morejo vplivati na stališče vlade v Burgosu, ki ne more pristati na nobene načelne koncesije, ki bi bile v nasprotju s cilji, ki jih nacionalisti zasledujejo. Pogajanja med Burgosom in Madridom so mogoča samo o načinu kapitulacije republikancev. Odločitev o kapitulaciji ali spopadu bo znana najbrže še ta teden.**

LONDON, 8. marca. **Po vesteh, ki prihajajo iz Španije, so se pogajanja za premirje med obema taboroma že pričela. Te vesti pa od strani nacionalistov še niso potrjene. General Franco baje zahteva brezpogojno predajo. Toda poročila iz Francije vedo povedati, da so pogajanja že tako napredovala, da bo sklenjen mir že v par tednih, obrambnemu svetu pa bo dovoljen prost odhod iz Španije. Nacionalistična radiooddajna postaja v Oviedu je včeraj ves dan oddajala nepomirljive izjave.**

Poljsko-romunska zveza

POLJSKA IN ROMUNIJA PREDSTAVLJATA NEPREMAGLJIVO OBRAMBO MIRU. — ROMUNIJA NE SMATRA KARPATSKE UKRAJINE ZA DOKONČNO TVORBO.

VARŠAVA, 8. marca. **Poljski tisk objavlja še vedno članke o rezultatih Gafencujevega obiska v Varšavi in pravi, da sta postali Poljska in Romunija veliki braniteljici miru v srednji in vzhodni Evropi. Njuna zveza ni naperjena proti nikomur, a se tudi nikomur ne bo vklonila. Poljsko-romunsko sodelovanje se bo posebno manifestiralo tudi ob priliki Beckovega obiska v Londonu, kjer Beck ne bo zastopal samo poljskega, ampak tudi romunsko stališče do mednarodnega položaja. Romunski kralj Carol je smatral romunsko-poljsko zavezništvo vedno kot podlago svoje zunanje politike. Sedaj sta Poljska in Romunija združeni tesneje kakor kdaj koli. Poljska pa pozdravlja tudi stališče Romunije, ki meni, da sedanji položaj Karpatske Ukrajine še ni definitiven, ker vidi v njem enako kakor Poljska ognjišče nemira.**

Gandhi je zmagal

INDIJSKI PODKRALJ POSREDOVALEC MED GANDHIJEM IN MAHARADŽO IZ RADŽKOTA. KONEC NEMIROV V INDIJI.

KALKUTA, 8. marca. **Indijski podkralj je poslal včeraj Gandhiju pismo, v katerem ga je naprosil, naj opusti svojo gladovno stavko in mu predlagal, naj se skupaj z njegovim nasprotnikom, maharadžo iz Radžkota podvržeta razsodbi vrhovnega justičnega lorda Indije, ki bo presodil njun spor na podlagi avtentičnih listin. Obenem ga je podkralj povabil, da bi ga osebno obiskal, ker se tako veliki spori urede najlažje z osebnimi razgovori in bo on osebno posredoval razgovor med Gandhijem in maharadžo. Gandhi je poziv sprejel in takoj nehal stavkati. Izjavil je, da zaupa v pravičnost razsodnika in v svojo stvar. Pripomnil pa je, da razume stališče podkralja, ki kot Anglež ne razume pomena gladovne stavke in mu je kot zahodnjaku odvratna. Ves indijski tisk pozdravlja danes srečni izid Gandhijevega posta in uspeh, ki je bil s tem dosežen. »Hindustan Times« pišejo, da je dejanje indijskega podkralja krasno darilo za medsebojni sporazum. Na vest o prenehanju Gandhijeve stavke so prenehali tudi nemiri po mestih.**

Zapiski

Hermann Wilhelm Goering

Maršal Goering, eden najmočnejših mož nacionalno-socialističn. režima v Nemčiji, se mudi v San Remu v Italiji na oddihu, kakor se uradno zatrjuje, nedvomno pa tudi v posebni politični misiji. Hermann Wilhelm Goering je bil rojen 12. januarja leta 1893. V svetovni vojni je bil letalec in odlikovan z najvišjim redom »Pour le mérite«. Od leta 1922. je v Hitlerjevi nacionalno-socialistični stranki, od leta 1930. dalje do prevzema oblasti je bil poseben odposlanec stranke v Berlinu, predsednik državnega zbora, nato pruski ministrski predsednik, minister za letalstvo, notranje zadeve itd. Končno je postal vrhovni poveljnik vsega nemškega letalstva, vodja nove nemške petletke in poleg Hitlerja gotovo najvidnejši mož nove Nemčije. Iz San Rema bo obiskal Goering baje tudi italijansko afriško kolonijo Libijo.

Zakaj Nemčija ne zahteva japonskih kolonij

Nemški dnevnik »Westfälische Landeszeitung« razlaga, zakaj Nemčija ne zahteva kolonije, ki jih je dobila Japonska. List piše, da so kolonije, ki so pod japonskim mandatom, po velikosti v primeri z bivšimi njenimi afriškimi kolonijami neznatne. Tisti, ki hoče svoj dom nazaj, piše list, hoče ves dom in ne samo kak delček, ki je brezpomemben.

Tudi Poljska med „lačnimi državami"

Prav tako kakor Italija in Nemčija si tudi Poljska želi, da bi dobila pristop k izvorom surovin za svojo industrijo in prostor na svetu za populacijski prebitek; zato je Poljska prisiljena, uvrstiti se v italijansko-nemško vrsto nenasičenih narodov. (The Times«.)

Britanski film proti nemški kolonialni politiki

V Londonu in vzhodni Afriki dokončujejo film, s katerim hočejo Angleži kljubovati nemški kolonialni propagandi. Prvič ga bodo predvajali na njujorški razstavi. Posneli so ga na Malajskem, v zapadni Indiji ter na Ceylonu. Pokazal bo obsežnost britanskega carstva in delo, ki ga je vlada izvršila za izobrazbo, vzgojo, zdravje in stanovanjske razmere domorodcev. Pažnjo so posvetili tudi raziskovanju tropičnih bolezni v kolonijah.

Japonski glas izpred vojne

Prodiranje Japoncev ob kitajski obali na jug vznemirja evropske kolonialne države. Žilavi narod otoškega carstva je imel že davno opremljen cilj svojih imperialnih teženj. O tem priča izjava japonskega diplomata, dana l. 1908 ruskemu listu »Nov. Vremja«: »Iz holandske Indije uvažamo letno za 60, izvažamo vanjo le za 4 milijone frankov blago. Kako pridemo Japonci do tega, da plačujemo Holandcem samo za sladkor 40 milijonov frankov, ko bi njene kolonije lahko sami upravljali... Sramota je, da ničeva državica Evrope izmozgava 38 milijonov Azijcev, da je v teku 300 let poslala v svoje kolonije le 70.000 izseljencev, medtem ko smo mi v enem desetletju poslali na Formozo 110.000 svojih ljudi! Japoncem gre prvenstvena pravica do kolonij v Aziji...« Angleži so načrte Japoncev preprečili, vzeli so v zaščito Holandce in zaprli vrata na jug s trdnjavo Singapurom...

Maribor, 8. marca

Na sestanku JNS je imel senator dr. Kramer 28. februarja govor, čegar politični smisel je dal pobudo, da smo prejeli od posebne strani prošnjo za priobčitev članka, ki se glasi:

V svojem govoru je razvil g. dr. Kramer tudi svoje strankarsko- taktične načrte, ki bi naj pripomogli k uresničenju njegovega državno-političnega programa.

Priznanje hrvatskega vprašanja in želja za rešitvijo tga vprašanja je vodilni motiv te nove politike vseh delov JNS a zdi se, da želi slovenska frakcija v tem prednjačiti. Z zadoščenjem lahko pozdravljamo to temeljito preorientacijo nekdanjih nositeljev centralistične ideje. Nimamo tudi nobenega razloga, da dvomimo o iskrenosti tega novega stališča. Zakaj tekom zadnjih nekoliko mesecev je postalo jasno vsakomur, da je veljava političnih činiteljev v državi pogjno zvezana s priznanjem hrvatskega vprašanja. To pa celo v takšni meri, da jim raste medstrankarska veljava, v kolikor so bližji sporazumu z dr. Mačkom. Kajpada moramo ravno v tem dejstvu iskati vzrok preorientacije marsikaterega politika. Zato pa tudi moramo oceniti tako preorientacijo manj kot zaslugo spreobrnjenca in bolj kot uspeh opozicionalne, v prvi vrsti dr. Mačkove politike. S tem v zvezi tudi lahko pustimo odprto vprašanje o resničnosti Kramerjeve trditve, da obstoji sporazum med politično organizacijo, ki jo on predstavlja, in dr. Mačkom. (Marsikdo namreč išče legitimacijo za svoje politične akcije v sporazumu z dr. Mačkom.) Že sama trditev, ne glede na njeno resničnost, dokazuje, da se danes zavedajo nekdanji nasprotniki sporazumaške politike, da je ta sporazum nujno izhodišče vsake bodče smotrne državne politike. Dokazuje pa tudi uravnovešenost opozicionalne sporazumaške politike, ki dopušča poizkuse zbližanja vsakomur, ki sprejme načelo sporazuma ne glede na razloge, ki mu to narekujejo. Če torej predpostavimo, da je Kramerjeva želja za sporazum z dr. Mačkom mati njegove trditve, da je že v posesti tega sporazuma, imamo prvo točko njegovega strankarsko taktičnega programa.

Oglejmo si sedaj, kako si zamišlja g. dr. Kramer drugo točko, »koncentracijo vseh naprednih sil v Sloveniji«. Prvi korak v tej smeri je po njegovem mnenju storjen s sporazumom med slovensko frakcijo JNS in slovensko socialdemokracijo. S političnega stališča je izrečena ocena te zveze že v zadnjem članku (6. III.), ki odklanja »naprednjaško fronto« po Kramerjevem receptu, še bolje pa v članku »Nazaj v demokracijo« v »Večerniku« z dne 4. t. m. Ostane ocena te zveze s strankarsko-taktičnega stališča. Priznati je treba, da je s tako zvezo dr. Kramer mnogo pridobil, in sicer zato, ker mu daje videz nove socialne orientacije. Toda videz, za katerim ni konkretne substance, se maščuje: vidi Jevtiča in Stojadinovića. Z druge strani pa se je s tem socialdemokracija zelo kompromitirala in bo imela mnogo muke, da to popravi, ko bo prišla do spoznanja svoje usodepolne napake. Če še upoštevamo Kramerjev argument, da govori za to zvezo praktična okoliščina, da razpolaga socialdemokracija z organiziranim kadrom političnih delavcev, nam mora postati jasno, kdo naj bo profiter te zveze. Zanimiv pa je odnos dr. Kramerja do ostalih »naprednih« sil v Sloveniji, ki jih označuje kot »politična omizja«. Ni popolnoma jasno, koga je s tem mislil. Ker pa v svojih izvajanjih ni omenil posebej onih naprednih sil, ki so se zbirale pri decemberskih volitvah v SZO, in ki jih mi rajši imenujemo demokratične, bi se dalo sklepati, da je mislil tudi nanje. Če je tako, se moramo spraševati začudeno, kako je mogoče imenovati »omizja« politične struje, ki so kljub temu, da so bile najbolj handicapirane, dobile več glasov kakor vsi slovenski kandidati JNS. Še bolj pa se čudimo taktični nedoslednosti — ki je v tem, da kliče nekoga k »služnemu« sodelovanju, a v isti sapi ga odlikuje s takimi prijaznostmi. Ali ni to morda napaka, ki je njen avtor niti ni hotel napraviti, ampak jo je zagrešil po zakonu o inerciji, iz navade (kot primer neke »psychische Fehlleistung«), iz katere lahko sklepamo, kakšni so njegovi pravi nameni?

Docela jasni so pa postali nameni te Kramerjeve kampanje za združitev vseh »naprednih« sil, ko je izjavil, da hočejo biti on in njegovi somišljeniki »zastavonoše« tega »gibanja«. Biti zastavonoša je častna sunkcija! Ali naj res zaupamo prapor napredka, resničnega napredka, ljudem, ki so pri nas pojem »naprednjaštva« tako okrutno kompromitirali? Ne, ne, progres ni le nujen zgodovinski pojav — mimo vseh zmot in preko reakcije — ampak tudi načelo. Častno načelo! Kdor je v svoji preteklosti veliko grešil, kljub temu ni izključen iz občestva, toda za »zastavonoše« nima kvalifikacije. Lahko si pribori zopet častno mesto, toda ne s špekulacijo na račun »naivnih« poslušalcev, ampak z dolgo vrsto dejanj, ki naj dokažejo iskreno pripravljenost k sodelovanju z onimi, ki so že v težjih časih nosili visoko prapor pravičnosti in napredka. —o

Zanimive goljufije v Nemčiji

ZASEBNA PODJETJA, KI SODELUJEJO PRI GRADNJI ZAHODNIH UTRDB, SO SLEPARILA S CEMENTOM. POLOŽAJ IN POSLEDICE UTRJEVALNIH DEL. —

LONDON, 8. marca. »Daily Telegraph« poroča: **Nemčija še vedno gradi utrdbeni pas na zapadu. Pol milijona delavcev, ki opravljajo ta dela, pa zahodnim provincam niso prinesli pričakovanega zaslužka, ker se delavci hranijo v kantinah, spijo pa v barakah. Država, ki ne zmore vsega sama, je pritegnila k delu tudi zasebne tvrdke in jim celo proti osnovnim načelom narodnosocialističnega gospodarstva izjemoma dovolila do 20 odstotkov dobička. Zgodilo se je pa, da so nekatere tvrdke zlorabile zaupanje in med cement namešale slabši material, prigoljufani cement pa za drag denar na lastno pest prodajale na veliko, ker vlada zaradi utrdbenih del za privatne potrebe cementa veliko pomanjkanje. Zaradi teh sabotažnih činov so bile izrečene stroge kazni. Utrdbe so prinesle v deželo mnogo sprememb, zlasti kar se svobode kretanja tiče. Tako je prišlo med nepoučenim prebivalstvom in stražami že često do nevšečnosti.**

Stališče slovaške vlade

PROTI PROPAGANDI ZA ODCEPITEV. — ZA LASTNO SLOVAŠKO VOJSKO. — DEMANTI ALARMANTNIH VESTI.

BRATISLAVA, 8. marca. Slovaška vlada je na svoji seji sklenila, nastopiti odločno proti vsem vestem in vsej propagandi za odcepitev Slovaške od ČSR. Vendar vztraja dalje neomajno na svojem dosedanjem stališču popolne notranje suverenosti slovaškega naroda. Vztraja tudi pri zahtevi, da se ustanovi v okviru skupne vojske republike posebna slovaška vojska, ki jo bodo vodili slovaški častniki in bo garnizionirana le na Slovaškem. Pogajanja med Bratislavo in med Prago se niso še obnovila, pač pa je bil odposlan v Prago minister za slovaško vlado dr. Sidor, da pripravi obnovitev pogajanj. Zanikujejo se vse vesti o posebni pripravljenosti vojske na Slovaškem, ki so se razširile v tujem tisku.

Veliko oborožanje Poljske

POLJSKI SEJEM JE ODOBRIL PETNAJSTLETNI OBOROŽEVALNI NAČRT REPUBLIKE. IZDATKI SOSED POLJSKE ZA OBOROŽITEV. —

VARŠAVA, 8. marca. Poljski sejm je odobril izredni dodatni oboroževalni program, ki se bo izvajal tekom 15 let. V ta namen je določena vsota 1.200,000.000 zlotov ali 12 in pol milijarde dinarjev. Ti izdatki so pa seveda neodvisni od vsakoletnih rednih vojnih proračunov, ki znašajo povprečno zadnja leta po 800 milijonov zlotov ali po 8 in četrt milijarde dinarjev. Te ne samo za Poljsko visoke vsote, ki jih mora Poljska izdajati, so v zvezi z ogromnimi vojnimi izdatki obeh poljskih sosed Nemčije in Rusije. Prva je samo v letih 1933.—1938. izdala nad 700 milijard dinarjev, dočim je Rusija samo leta 1938. izdala v oboroževalne namene 260 milijard dinarjev. Ves poljski tisk pa tudi z veseljem podčrtava ogromne izdatke Anglije v iste namene, kar tudi Poljska smatra kot olajšanje.

Roosevelt proti referendu

ZEDINJENE DRŽAVE MORAJO IMETI SVOBODO AKCIJE ZA VSTOP V VOJNO. IZJAVA KANADSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

WASHINGTON, 8. marca. Včeraj je imel predsednik Roosevelt velik govor v senatu, v katerem je ostro odbil predlog izolacionističnih senatorjev, ki zahteva referendum (ljudsko glasovanje), preden bi stopile Zedinjene države v vojno. Roosevelt je v svojem govoru poudaril, da je treba upoštevati dvoje dejstev: 1. časovni moment, kdaj je treba začeti z vojnimi ukrepi; 2. definicijo vojne: to je, kaj vse je lahko vojna. Obrambne naprave in življenjski interesi USA lahko propadejo, če se takoj ne stopi napadalcem na prste.

WASHINGTON, 8. marca. Ameriški senat je včeraj sprejel proračun za suhozemno vojsko v višini 360 milijonov dolarjev.

NEW YORK, 8. marca. John Lewis, predsednik največje sindikalne organizacije, je sprožil akcije za združitev vseh delavskih skupin v enotno organizacijo, ki bo podpirala Rooseveltove socialnoreform'stične napore in zunanjo politiko.

MONTREAL, 8. marca. Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je včeraj v Ottawi izjavil, da se je mednarodni položaj v zadnjih dneh zelo zboljšal. Še pred nekaj dnevi pa so prihajala iz Evrope taka poročila, da je moral sklicati ministre na nujen posvet.

Anglija kroti pohlep diktatorjev

LONDON, 8. marca. Minister za promet Burgin, je imel včeraj v Yorkshiru senzacionalen govor, v katerem je poudaril, da je nesmisel, če Nemčija, Italija in Japonska trdijo, da so izključene s tržišč s surovinami. Nihče ne vprašuje danes, kdo je kupec, ampak samo, kakšna je cena. Anglija ima največjo finančno moč na svetu, in ta ji omogoča, da kroti pohlep diktatorjev.

PONAREJANJE POTNIH LISTOV V BELGIJI.

BRUSELJ, 8. marca. V severnem Brabantu so zajeli tri Žide, ki so ponarejali potne liste. V Amsterdamu je na stotine Židov s ponarejenemi potnimi listi, ki so jih kupili od sleparjev. Preiskava bo odkrila nadaljnji obseg te afere.

BECKOV OBISK V LONDONU.

LONDON, 8. marca. Poljski ministrski predsednik polkovnik Beck bo prišel v London prvi teden v aprilu. Ob priliki tega obiska se bodo obravnavala vsa vprašanja mednarodne politike, zlasti v zvezi z razmerjem med Polisko in Anglijo.

USODA REPUBLIKANSKIH VODITELJEV.

PARIZ, 8. marca. Dočim je bivši predsednik vlade Negrin včeraj odpotoval iz Pariza neznano kam, je bivši zunanji minister Del Vayo ostal v Parizu. Na potu v Marseille je tudi znana komunistična voditeljica La Passionaria.

ARETACIJA UKRAJINSKEGA POLITIKA.

VARŠAVA, 8. marca. Poljaki so aretirali in zaprli bivšega ukrajinskega poslanca in glavnega urednika lista »Ukrajinskije Visti« dr. Volinjeca.

Daladier kandidat za prezidenta?

PARIZ, 8. marca. Po dogovoru med Daladierjem in predsednikom parlamenta bodo volitve predsednika republike 6. ali 13. aprila. Ni izključeno, da bo na to mesto kandidiral tudi sam Daladier.

Francosko oboroževanje

PARIZ, 8. marca. **Senat je včeraj dovolil dodatne zneske osem milijard frankov za državno obrambo. V zagovoru predloga je bilo poudarjeno, da je Francija porabila lani 51, letos pa že v prvih mesecih 29 milijard frankov za oboroževanje.**

Preki sod v Iraku

BAGDAD, 8. marca. Tukaj in v okolici je bil včeraj razglašen nagli sod. Vlada je izdala razglas, v katerem nastopa z grožnjami proti tujim poizkusom, da se zanese veleizdaja v vrste iraških častnikov. Vladar Iraka pa je izjavil, da za take veleizdajalce ne bo poznal nobene milosti. Uvedena je tudi ostra cenzura. Gre za obrambne ukrepe proti vplivom iz neke totalitarne države.

JAPONSKA IN ANTIKOMINTERNSKI PAKT.

TOKIO, 8. marca. Japonski zunanji minister Arita je izjavil v parlamentu, da služi antikominternski pakt Japonski samo za boj proti sovjetskemu vplivu na Kitajskem in za okrepitev prijateljskih vezi med Japonsko ter Italijo in Nemčijo. Velika napaka pa bi bila, tolmačiti ta pakt kot ost proti Veliki Britaniji ali USA. Temelj japonske zunanje politike je šlej ko prej vrednotiti pozitivno razmerje Japonske nasproti Veliki Britaniji in Združenim državam Severne Amerike.

NOVO OBOROŽEVANJE JAPONSKE.

TOKIO, 8. marca. Japonski parlament je odobril naknadni kredit 110 milijonov funtov šterlingov za oborožitev. Od te vsote odpade 70 milijonov na oborožitev na morju. Vlada opravičuje ta kredit z oboroževanjem Anglije in USA.

GRADNJA KRIŽARK V USA

WASHINGTON, 8. marca. Po odredbi predsednika Roosevelta so bila včeraj dana privatnim ladjedelnicam naročila za zgraditev štirih 6000tonskih križark.

NOVA VELIKA ANGLEŠKA LADJA

BELFAST, 8. marca. Včeraj so splovili v morje največjo letos zgrajeno trgovinsko ladjo, 26.000 tonsko »Andy«, ki bo opravljala brzoparniško svezo med Anglijo in Južno Ameriko.

ŠE VEDNO DEBATE O GUAMU.

WASHINGTON, 8. marca. Predlog vrhovnega admirala Leahija za zgraditev pomorske baze na otoku Guamu, je zdaj podprl tudi viceadmiral Cork.

HOLANDSKI MINISTER V NEMČIJI.

HAAG, 8. marca. Gospodarski minister Steenberge je včeraj odpotoval v Lipsko. Po zaključku velesejma se bo setal z ministrom Funkom v Berlinu.

CESTA IZ EGIPTA V PALESTINO.

LONDON, 8. marca. Med Egiptom in Palestino je sklenjen dogovor o gradnji velike strateške avtomobilske ceste, ki bo vezala Kahiro z Jeruzalemom. Cesto bosta gradila Egipt in Palestina vsak s polovico stroškov.

NAPAD NA HOLANDSKI PARNIK.

TANGER, 8. marca. V bližini Tangerja je neznano letalo napadlo nizozemski parnik in ga lahko poškodovalo.

SILNA NEVIHTA NA ŠKOTSKEM

EDINBURG, 8. marca. Po vsej Škotski, posebno v njenem zahodnem delu, je včeraj divjala strašna nevihta. Med viharjem, bliskom in gronom se je porušilo več hiš.

Vremenska napoved. Deloma oblačno, tu in tam še padavine, podnevi temperatura nespremenjena, ponoči precej mrzlo.

Borza. Curih, 8. marca. Devize. Beograd 10, Pariz 11.6575, London 20.63, Newyork 439.75, Milan 23.15, Berlin 176.50, Praga 15.05.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 8. marca.)

Peca: +2, pooblačeno, mirno, 10 cm pršiča na stari podlagi 50 cm, smuka ugodna.

Domači zapiski

Proračun pred skupščino

V ponedeljek ponoči je bil sprejet proračun prosvetnega ministrstva. Minister Ćirić je med drugim poudaril, da je naše šolstvo še takšno, da bi človek ne verjel, da živimo v isti državi. Večja vsota je določena za gradnjo osnovnih šol, v ministrstvu leži 1101 prošnja absolviranih filozofov za namestitev in 10.000 prošenj učiteljev za napredovanje. Šolski učbeniki še ne bodo tako kmalu izenačeni. Včeraj je bil sprejet proračun finančnega ministrstva. V debati je med drugimi govorniki posl. Branko Avramović ostro kritiziral vodstvo Poštne hranilnice. Popoldne je bil na vrsti proračun ministrstva vojske in mornarice. Ministra generala Nedića je sprejela skupščina z navdušenim ploskanjem. Opozicijski govorniki so naglašali, da je znesek, namenjen za obrambo domovine, prenizek, nakar je bil proračun vojnega ministrstva soglasno sprejet. Na vrsti je bil proračun gradbenega ministrstva, katerega razprava je trajala pozno v noč.

O narodni koncentraciji

Vsenarodne koncentracije so uspele le takrat, ako so bile zacementirane z moralnimi veziti, t. j. ako je v tej združitvi odločeval duh, miselnost, socialnost, ljubezen in spoštovanje do naroda, do njegovega trpljenja in žalosti. Narodne koncentracije morajo biti izraz srčnih potreb, ne politične taktike ali osebnih stremljenj. Narodno združenje se mora pričeti od spodaj navzgor, pri odnosu človeka do človeka, pri praizvoru vsega napredka; pri delu in ustvarjanju za socialne koristi posameznika in celote. »Nova Pravda«.

Opozicijskim volivcem črtane kazni

V volivni borbi sta bila dva agitatorja v Celju kaznovana z 900, v Gotovljah s 500 din kazni. Po volitvah je bilo kaznovanih nadaljnjih 52 oseb v celjskem okolišu s skupno 21.650 din kazni ali 292 dni zapora. Banska uprava je zdaj po višjem nalogu vse te kazni črtala.

Dr. Boža Marković o Maginotovi liniji hrvatskega naroda

Včeraj je bilo v dvorani Zagrebškega zbora politično zborovanje Samostojne demokratske stranke. 6000 zborovalcev je poslušalo ostre govore dr. B. Markovića, dr. Budisavljevića, Vilderja in B. Kosanovića. Po letih trpljenja, je dejal dr. Marković, je prišlo tako daleč, da je 600.000 Srbov glasovalo za listo dr. Mačka. Prišel je nov čas, zdaj moramo po tej poti dalje. Dvanajst let so se brez uspeha zaganjali v Maginotovo linijo hrvatskega naroda, zdaj je treba cementirati močni hrvatsko-srbski blok.

Bela kuga sredi plodne zemlje

Čuden je pojav razmnoževanja ljudi v Jugoslaviji. Medtem ko se revnejši rodovi na skalovitem Krasu naglo množe in se morajo mnogoštevilne družine sredi kamenitega morja boriti za košček kruha, hirajo kmetje na plodni zemlji Slavonije in Vojvodine. Bela kuga je zajela povsem kmetska, hrvatska okrožja v Moslavini, nazadujejo bogati nemški naseljenci v Vojvodini, zdaj poroča glasnik slovaške manjšine v Jugoslaviji, da usiha tudi biološka sila njihovih rojakov. Porodov je bilo l. 1925. še 514, l. 1937. samo še 370. Slovaki, ki bivajo na plodni zemlji, so še l. 1925. šteli 13.2% prirastka, l. 1937. le še 3.9%!

Ustanovitev delavskega odseka v „Slovenski besedi"

V nedeljo je bil v Ljubljani sestanek delavcev, včlanjenih v »Slovenski besedi«. Ustanovili so si poseben delavski odsek za proučevanje delavskih in socialnih vprašanj. V načelstvo so si delavci izvolili g. Vlahoviča, tajništvo je prevzel g. Vidic, namestnik načelnika je g. Murn. -nik.

Volitve v Pokojninski zavod

Po volivnem redu za Pokojninski zavod v Ljubljani odpadejo volitve, če se doseže med kandidatskimi listami sporazum. Ker ni prišlo do sporazuma, se bodo vršile volitve 7. aprila

Novice

Tudi Ptuj se polagoma modernizira

Stvarni načrti za modernizacijo — Priprave za svečano proslavo 700 letnice minoritskega samostana — Ustanovitev vinskega muzeja

Zadnja leta opažamo pri vseh večjih krajih Slovenije stremljenje po prilagoditvi zunanjega lica, prometnih in drugih javnih ustanov novemu času in novim zahtevam, skratka mesta se moderniziraj. V Ljubljani na pr. v osrčju skoraj ne najdeš več ulice brez granitnega tlaka ali asfaltiranega cestišča in seveda tudi ne brez asfaltnega ali kamenitega pločnika. V Mariboru se je občina lotila istotako modernizacije mestnih ulic in cest, modernizira pa tudi plinarno, povečuje vodovod, napravlja nove kanale itd. V Celju opažamo isto stremljenje, enako v Kranju, Novem mestu in drugih mestih. Le Ptuj je doslej stal precej ob strani, vzrok ni morda iskati v nazadnjaštvu, temveč v pomanjkanju sredstev. Toda tudi ptujska občina se je morala lotiti tega problema, in tako je načela vprašanje modernizacije, ki jo misli izvesti v nekaj letih, seveda če ne pride kaj vmes.

Predvsem se takoj prično priprave za izdelavo regulacijskega načrta. V to svrho bo mestna občina naprosila konservatorja dr. Mesesnela, da sestavi pravilnik za regulacijski načrt. Kolikor preostane kredita, določenega za regulacijo mesta v letošnjem proračunu, se vloži v regulacijski sklad.

Gospodarski krogi so zahtevali od občine, naj razširi in tlakuje dovozno cesto do tovornega skladišča na ptujskem kolodvoru in naj se v to svrho vnese primerna postavka že v letošnji proračun. Tej zahtevi pa ni bilo mgoče ugoditi, ker nima za vzdrževanje te ceste skrbeti le občina, ampak do ene tretjine stroškov tudi železnica in okrajni cestni odbor. — Tlakovanje bi stalo približno četrt milijona dinarjev. Železnice in cestni odbor ni mogoče prisiliti, da bo se lotili dela, občini sama pa nima sedaj dovolj sredstev, da bi tlakovala dovozno cesto popolnoma iz svojega. Vendar je cestni odbor izdelal načrt za popravilo ceste, kar se bo izvedlo vsaj za silo še tekom etga leta.

Mestna občina se bo še letos lotila nekaterih del, ki so že zdavnaj postala neodložljiva. Tako bo treba zgraditi novo poslopje za otroški vrtec, ker sedanji prostori nikakor več ne odgovarjajo niti od daleč svojemu namenu. Nadzorno oblastvo je že večkrat opozorilo občino, da bo treba vrtec zapreti, ako se ne stavijo primernejši prostori na razpolago. Vsled naglega naraščanja števila delanezmožnih oseb je postalo neodložljivo tudi vprašanje ustanovitve lastne hiralnice, zlasti ker so drugod hiralnice prenapolnjene. Treba je misliti tudi na druge prostore za javno kuhinjo. Ako se postavi novo poslopje za otroški vrtec, bi se dala dosedanja stavba s primernimi preureditvami porabiti za novo hiralnico in javno kuhinjo. Da se izvede ta program, bo občina najela pri Mestni hranilnici posojilo 600.000 dinarjev, ki se bo odplačevalo v daljši dobi po zmernih obrestih.

Iz tujskoprometnih razlogov je neobhodno potrebno, da se mestno kopališče modernizira. Nabaviti bo treba predvsem nov kotel, ker bo dosedanjega inspektor parnih kotlov, ki je na to že opozoril, letos skoraj gotovo izločil iz obratovanja. Da se zadsti tudi tej potrebi, bo najela občina še eno posojilo v znesku 200.000 dinarjev. Dela se bodo pričela kmalu, da bodo pravočasno končana.

Letos slavi Ptu 700-letnico obstoja minoritskega samostana. Pripravlja se velika svečanost, ki bo privabila mnogo ljudi tudi iz drugih krajev, zlasti iz okolice. Zato bo občina dala obnoviti Marijin kip na minoritskem trgu.

Posebnega pomena je sklep, da se v Ptuju kot središču vinogradniškega okoliša ustanovi vinski muzej, ki naj bi stalno prirejal tudi vinske sejme. Od te ustanove si mesto obeta precejšnjega dobička, ne glede na koristi, ki jih bodo imeli od tega vinogradniki. Občina je zaenkrat dala na razpolago kot prvi obrok podpore 20.000 dinarjev.

Skrajni čas je že, da dobi Ptuj vodovod, ker se brez tega tujski promet ne bo mogel razviti in tudi prebivalstvo nujno potrebuje dovolj pitne vode. Stroški pa bodo zelo veliki, in zato se sedaj proučuje vprašanje kritja za ta prepotrebni izdatek.

Grenka usoda nezaželenih otrok

VZROKI ŠTEVILNEGA PORASTA NEZAKONSKIH OTROK, KI SO V VEČINI SLUČAJEV NAJCENEJŠA DELOVNA SILA.

Po vsem svetu, posebno pa še pri nas v Sloveniji javna morala odločno zavrača priraščanje človeškega naraščaja izven zakona. Na mater, ki rodi nezakonske otroke, vrže takoj kamen vse, kar leze in gre. Čeprav je ta, ki linča, sam največja propalica, ima vendarle oporo in zagovornika za svoje človekoljubno in bogudopadljivo dejanje v javni morali. To pa ustvarjajo pri nas ljudje z dvojnim obrazom, takšni, ki nekaj pridigajo, pa drže istočasno figo v žepu. Delajo to moralo licemerci, ki imajo na svojem praporu zapisano: Kdor je z nami, je oproščen davka na javno moralo, kdor je pa proti nam, ta naj uživa blagodati pekla že na tem svetu.

Kljub strogim predpisom, kdaj in kje se smejo zarajati nova človeška bitja, je vendarle po vsej slovenski deželi nebroj prekrškov teh tradicionalnih čednostnih navad, tako da je javna morala že vsa zaskrbljena, češ, saj bo skoraj več nezakonskih otrok kot zakonskih.

Da, v Sloveniji je vedno več nezakonskih otrok, ki so vedno bolj izkoriščani, kajti dvoje pritiska na njih: beda in zanemarjajoča jih javna morala.

Rojstva izven zakona so vedno češča najbolj zato, ker imajo naši ljudje zmiraj manj možnosti za ustvaritev gmotnih osnov družinskega življenja, vsled česar so prisiljeni živeti »na koruzi«. Teh slučajev je največ in lahko postavimo trditev, da se dviga število nezakonskih otrok radi tega, ker so gospodarsko socialne razmere tako slabe, da onemogočajo ljudem postavljanje družinskih ognjišč.

V manjšini pa so vsi drugi momenti, katerih posledica so rojstva nezakonske dece. Mladostna nepoučenost in nepremišljenost (licemerski moralisti imenujejo to »skrajna pokvarjenost današnjega rodu«), ljubezenska razmerja v pijanosti, posilstva, razmerja gospodarjev in dekel ter še mnogo različnega, vse to spada v to drugo vrsto izvorov spočetij izven zakona.

Kljub strogi tozadevni morali med našimi ljudmi, pa so nezakonski otroci vendar hudo zaželeni in to posebno še v poslednjih letih, ko je teža gospodarskega zastoja in nazadovanja vedno težja. Ti nezakonski otroci dekel, viničarskih, bajtarskih in delavskih deklet so gospodarjem v korist, kajti v njih jim raste cenena, tudi brezplačna delovna moč, večinoma prisiljena udinjati se tam, kjer služijo tudi starši.

Ta deca pa mora pod silo razmer že v zgodnjih letih težko garati, da pomaga staršem odsluževati nikdar plačani, skopo rezani gospodarjev kruh. Nezakonski otrok je zaščiten še manj kot zakonski, kajti za to je poskrbela javna morala, čuvarka našega slovenskega, čudovitega socialnega reda. Toda tudi tem nezakonskim otrokom po vsej Sloveniji mora zasijati lepše, pravičnejše sonce kot jih obseva sedaj.

Stražarji naše severne meje

Gornja Radgona, 8. marca.

V osnovni šoli je bil minuli petek dobro obiskan občni zbor podružnice CMD. Zborovanje je vodil večletni agilni predsednik, veterinarski višji svetnik g. **Samec Franjo**, ki je v svojem uvodnem nagovoru podal zanimivo poročilo o podružničnem delovanju v minuli poslovni dobi ter o težkih razmerah to in onstran meje, katere nam narekujejo, da svoje delovanje ne samo podvojimo, temveč podesetorimo. Ravno tu na tej najbolj eksponirani državni jezikovni meji je treba, da posvetimo svoje moči, ne oziraje se na levo in desno, podružničnemu delovanju zlasti ob teh resnih časih, ko nam je onstran meje zagospodaril močan sosed. Tajniško poročilo izkazuje, da šteje podružnica 54 članov ter je z ozirom na visokost odtoka zbranih prispevkov uvrščena po redu na 33. mestu. Dohodki minulega leta so znašali 1.655.25 din, izdatki 1.600.75 din. Podružnica je tudi v minulem poslovnem letu priredila na predvečer slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda tradicionalno kresovanje na grajskem griču ter s tem vidno opozorila naše brate onstran meja, da v naših srcih niso pozabljeni. Sprejet je bil sklep o naložbi narodnostnega katastra, kakor tudi katastra o tuji posesti na naših tleh. Razpravljalo se je tudi o raznih drugih važnih potrebah za našo mejo. Pri volitvah je bila z malimi spremembami izvoljena dosedanja uprava s predsednikom g. Francem Samcem na čelu.

Poštne razmere pri Vurbergu

Od Sv. Martina pri Vurbergu smo prejeli številne pritožbe glede dostave pošte. Mnogi naslovljenci so navezani samo na prijaznost posestnikov sredi vasi, kjer poštar pušča pošto. Oddaljenejši prebivalci morajo nato sami po pošto, po navadi v kakšno trgovino ali gostilno. Seveda je to mnogokrat združeno z raznimi nepotrebnimi izdatki. Če pa bi se teh možnosti ne posluževali, bi pošte po več dni sploh ne sprejemali. Zato prosijo prebivalci Sv. Martina pri Vurbergu, da vprašanje poštne dostave poštna uprava zadovoljivo reši.

Gripa v celi državi

Zadnje dni se gripa v Sloveniji neverjetno širi. Povsod je zelo mnogo bolnikov. Toda ne samo v Sloveniji, tudi drugod v naši državi razsaja gripa. Iz vseh krajev prihajajo poročila o pravcati epidemiji gripe, ki je ponekod zahtevala tudi že več smrtnih žrtev. Zdravniki se trudijo, da bi bolezen omilili in zajezili.

Dijak s srcem na desni strani

V Peči živi dijak sedmega gimnazijskega razreda Ilija Arsić, pri katerem so zdravniki ugotovili, da ima srce popolnoma na desni strani, kar je gotovo redek pojav v naši medicini. Zanimivo je, da ta anomalija mladeniču prav nič ne škoduje. Njegovi učni uspehi so zelo dobri in tudi sicer se fant popolnoma normalno razvija. Zdravniki trde, da mu srce na napačni strani tudi v bodoče ne bo škodovalo.

Darujte za azilni sklad PTL!

»Zdaj ga pa ne morem več razvozljati, gospod sodnik!«

o. **Dve zdravniški mesti sta razpisani** v zdravilišćih Brestovac in Klenovnik. Prednost imajo zlasti mlajši zdravniki, ki se hočejo specializirati kot ftizeologi. Rok za vlaganje prošenj je do 15. t. m.

o. **Modernizacija ceste Ljubljana—Kranj.** Te dni so razpisana dela za modernizacijo ceste Ljubljana—Kranj. Ob tej priliki bodo rekonstruirali tudi most čez Savo v Kranju. Stroški cestnih del so preračunani na 3,566.012 din.

o. **Drezina ga je prevozila.** V železniškem predoru pri Kresnicah je drezina povozila progovnega nadzornika Franca Ranka, ki se je na kolesu peljal skozi predor. Ranko je dobil zelo nevarne poškodbe. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

o. **Sv. Duh v Halozah.** Ob smrti g. Marinča Jožeka, posestnika v Doleni, dolgoletnega občinskega odbornika, bivšega predsednika oz. stalnega člana kraj. šol. odbora pri Sv. Duhu v Halozah, je uprava Posojilnice v Ptuju naklonila tukajšnji šoli 10 din kot posvetilo pokojnikovemu blagemu spominu in v najnujnejšo pomoč siromašni šolski deci. G. M. F. iz Maribora se je v isti namen oddolžil spominu nepozabnega svetovalca in zaščitnika zatiranih Haložanov z velikodušnim darom 1000 din. Obema dobrotnikoma se v imenu hvaležne dece toplo zahvaljuje učiteljski zbor tuk. ljudske šole.

o. **Priprave za »Prekmurski teden«,** ki bo od 17. do 26. junija v Murski Soboti, so v polnem teku. Prrieditev bo pokazala gospodarski in kulturni razvoj Slovenske krajine v zadnjih 20 letih. Posamezni prireditveni odseki že živahno delujejo.

Celje

c. **Umrl** je v bolnišnici Krašovec Josip, krojaški pomočnik brez posla iz Ponikve.

c. **V bolnišnico** sta bila prepeljana delavec Jože Sedlar iz Polul, ki si je pri padcu s kolesom zlomil levo nogo, in Franc Arzenšek iz Škofje vasi, ki ga je udaril po nesreči sošolec s sekiro po glavi.

c. **Verdijev »Trubadur«,** s katerim naj bi včeraj gostovala v Celju ljubljanska drama, je radi obolelosti nekaj oseb preložen za nekaj dni.

c. **Pobegli kaznjenec** Bianchi Rudolf, o katerem smo včeraj poročali, je po domnevi policije pobegnil proti jugu, kjer se je tudi preje vedno zadrževal.

Ptuj

p. **Vlomi v Halozah.** Nedavno je bilo dvakrat vlomljeno pri g. Schnedirju v Podlehniku, dalje pri g. Kossärju na Ljubstavi pri Sv. Vidu, minulo soboto pa pri Vincencu Tammu v Dežni pri Podlehniku. Povsod so v glavnem odnesli obleko in perilo. Vlomilcev se doslej še ni posrečilo izslediti. Očividno izvršuje te vlome organizirana tolpa.

p. **Požar.** Posestniku Josipu Fišerju iz Sv. Bolfenka v Slov. goricah je zgorela hiša v vrednosti 25.000 din. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

p. **Z mosta je skakal.** 8-letni pekovski sin Gabrovec Stanko iz Dolanc, Sv. Barbara v Halozah, se je hotel izkazati s skakanjem z mosta pri Borlu. Dvakrat se mu je posrečilo, tretjič si je zlomil nogo.

p. **Iz bolnišnice.** Ivanuša Alojz iz Obrež pri Središču ob Dravi je s kolesom zadel ob kamen. Pri padcu si je zlomil ključnico. Slodnjak Vinko, 29-letni dninar iz Botkovcev, Sv. Lovrenc v Sl. gor., je sekal drva. Izpodletela mu je tepača in se je nevarno vsekal v desno nogo.

p. **Kino Ptuj** predvaja danes in jutri »Žena se je spozabila«, v glavni vlogi Ruth Chatterton in D. Niven. Kot dodatek Paramountov zvočni tednik.

Šah

Zborovanje slovenskih šahistov

V SLOVENIJI VLADA VELIKO ZA NIMANJE ZA KRALJEVSKO IGRO

Preteklo nedeljo je bil v Mariboru občni zbor Slovenske šahovske zveze, ki združuje večino slovenskih šahovskih klubov v mestih in nekaterih podeželskih krajih. Občni zbor je vodil predsednik **g. Ciril Vidmar,** ki je v svojem poročilu podal zanimiv pregled o razvoju šahovskega življenja v Sloveniji, poudarjajoč, da tako glede organizacije in števila ljubiteljev Slovenija prekaša vse ostalje pokrajine v naši državi. Iz tajniškega poročila **g. Nandeta Bizjaka** je razvidno, da je v zvezi včlanjenih 23 klubov z nad 700 člani. Tehnično in blagajniško poročilo pa sta zorni odbor: prof. Sila, Kragelj in Kozinc.

Sesta predavateljica, ki je nastopila na materinskem tečaju, je bila ga prof. Černejeva; predavala je o temi „Napake v značaju otrok". Tudi ona je govorila pred nabito polno dvorano Ljudske univerze. Vsekakor se čuti iz predavanj in obiskov nujna potreba takih tečajev, ki jih mariborsko ter okoliško ženstvo pravilno pojmuje.

Otrokove napake so po navadi odvisne od njegovega značaja; otrok je tak, kakor je iz sebe samega in iz svojega okolice. Preden začnemo govoriti o napakah otrok in njih ozdravitvi jih moramo spoznati. Napako pa spoznamo, če najdemo vzrok napake. O kaki krivdi pri otroku ne moremo govoriti, otrokovo napako je treba vselej presoditi z več vidikov. Otrok je tak kot je zaradi svojega okolja doma, zaradi morebitnega težkega socialnega položaja družine, in mogoče zaradi bolezni. Napačno je v otroku zatreti, kar je podedoval od nas. Napako je treba vselej spoznati in jo šele tedaj odpraviti. Predvsem je pa treba veliko mero potrpežljivosti za odpravljanje otrokovih napak. Treba je najti pot v otroka in razviti dobro v njem. Pri otroku je treba vzbuditi samopoznanje, kar bo prvi vzgojni faktor.

Po naravi je otrok sebičen, vendar njegovega egoizma ne smemo stopnjevati. Napaka sebičnosti je zahtevnost. Ozko s sebičnostjo je povezana sladkosnednost, ki mu jo je treba zadovoljiti z zdravo hrano. — Otroka napravijo strahopetnega starejši (strašenje); tudi nesamostojnost je pri otroku nekaj prirodnega; takemu otroku je treba vliti vere vase; vliti otroku pogum, je že polovico vzgoje. Prevelika ljubezen in skrb doma napravi vedno otroka nesamostojnega. Omahljivega pa napravi tudi preveliko povdarjanje avtoritete. — Pretirana občutljivost in emerikavost sta zaradi otrokovega bolezenskega stanja (zdravnik) ali zaradi prevelike „scartlanosti" otrokove. Otrok je občutljiv po naravi in nikoli ne smemo preveč čutiti z njim, če na priliko pade. Muhavost ozdravimo pri otroku z našo stalnostjo, silnost pa z dobro voljo.

Hujše so pri otroku socialne napake, ki se pokažejo v šoli, ko pride otrok v družbo; to so predvsem tožljivost in neprijaznost do sošolcev. Brezčutnost pri otroku nastane, če preveč z vsem mogočim drezamo vanj. V zahtevah do otroka moramo biti vedno znosni; otroka ne smemo preobremenjevati z vsem mogočim sitnarjenjem.

Hujša od sebičnosti je nevoščljivost, ki jo odpravimo s tem, da predočimo otroku, kaj pomeni pomanjkanje. Doma mora gledati, da otroci ne bodo tožarili drug drugega; najboljše je, da se starši ne zmenijo v takem slučaju za zadnje. Trma izraža otrokovo voljo ter se pročestokrat ponavlja periodično; ozdravimo jo z ignoriranjem. Nikoli pa ne smemo otrok onečastiti pred družbo (zaradi malenkostne kraje itd.). Otroku je treba verjeti.

Ljubljana : Maribor-Celje 9½ : 2½

VISOKA ZMAGA LJUBLJANSKIH ŠAHISTOV NAD MARIBORČANI IN CELJANI

V zvezi z občnim zborom SŠZ je bil v nedeljo popoldne pri »Oriu« v Mariboru prirejen match med Ljubljano in Mariborom-Celjem, za katerega je vladalo med šahisti veliko zanimanje. Lepo uspelo prireditev je vzorno vodil tajnik MŠK g. **prof. Sila.** V dvoboju sta nastopili kombinirani moštvi, za Ljubljano kar trije nacionalni mojstri. Pričakovati je sicer bilo, da bo Ljubljana odnesla zmago, vendar ne tako visoke, ki nekoliko presenča. Posebno zanimanje je seveda veljalo prvi deski, kjer sta igrala Milan Vidmar ml. in mariborski prvak prof. B. Stupan, ki je moral po trdi borbi kloniti. Tudi na ostalih deskah je bila precej vroča bitka, vendar pa vse partije niso bile kdo ve kako kvalitetne. K tej pripombi je treba zaradi objektivnosti že dodati, da je tako zvana »nižja klasa«, ki je igrala na spodnjih deskah, igrala dokaj lepše partije kot »gornja klasa«, kar dokazuje, da se mladi, ki prihajalo, z vnemo bavijo s kraljevsko igro.

Rezultat dvoboja je bil naslednji: Milan Vidmar ml. (L) : Stupan (M) 1:0, Furlani (L) : Gabrovšek (C) 1:0, Preinfalk (L) : Kukovec (M) 1:0, Šorli (L) : Cian (C) ½:½, Marek (L) : Osianek (M) 1:0, Sikošek (L) : Sajovic (C) ½:½, Šiška (L) : Stojnšek (M) ½:½, Peterman (L) : Lobkov (M) 1:0, Gerzinič (L) : Diehl (C) 1:0, Požar (L) : Bien (M) ½:½, Hren (L) : Schneider (C) ½:½, Slokan (L) : Deticek (C) 1:0.

V naslednjem objavljamo nekai partij iz zanimivega dvoboja med Ljubljano, Mariborom in Celjem.

SICILJANKA

Beli: **Furlani** Črni: **prof. Gabrovšek**

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, a6 6. Le2, b5 7. 0—0, g6 8. f4, b4 9. e5, Sg8 10. Lf3, Ta7 11. Sd5, dxe5 12. fxe5, e6 13. Sf4, Td7 14. c3, Dc7 15. Da4, Lc5 16. Kh1, Se7 17. Sxe6, fxe6 18. Sxe6, Dxe5 19. Lg4 in črni je po nekaj potezah predal svojo izgubljeno pozicijo, do katere je prišel po naravnost kurioziteitni otvoritvi.

IGRA DAMSKEGA KMETA

Beli: **Požar** Črni: **Bien**

1. d4, c5 2. Sf3, cxd4, 3. Sxd4, Sc6 4. e4, a6 5. Le3, d6 6. Ld3, Sf6 7. h3, g6 8. 0—0, Lg7 9. c3, Dc7 10. Sd2, Ld7 11. f4, 0—0 12. f5, Tad8 13. Tc1, Da5 14. Db3, b5 15. a3, Se5 16. Le2, Le8 17. c4, Lb7 18. cxb5, axb5 19. fxg6, hxg6 20. Sxb5, Sxe4 21. Sxe4, Lxe4 in nasprotnika sta se po nekaj potezah sporazumela na remis.

IGRA DAMSKEGA KMETA

Beli: **Peterman** Črni: **Lobkov**

1. d4, Sf6 2. e3, e6 3. Ld3, d5 4. Sd2, Sbd7 5. f4, c5 6. c3, Le7 7. Sf3, Sg4 8. De2, 0—0 9. 0—0, f5 10. Se5, Sgxe5 11. fxe5, Tf7 12. Kh1, Sf8 13. Sf3, Sg6 14. Ld2, b6 15. Tg1, Lb7 16. Taf1, c4 17. Lb1, b5 18. g4, a5 19. Dg2, Db6 20. Dh3, Le8 21. Dh5, Sf8 22. Tg3, b4 23. Tfg1 g6 24. Dh6, Ta7 25. gxf5, exf5 26. e6, Lxe6 27. Se5, Tg7 28. h4, Lf6 29. Sf3, Lc8 30. h5, hxc3 31. Lxc3, De6 32. Se5, Lxe5 33. dxe5, a4 34. a3, Ta7 35. Lc2, Lb7 36. Kh2, Lc6 37. Lb4, Sd7 38. hxg6, hxg6 39. Txg6, De5+ 40. Kh3, Lb7 41. Lc3, d4 42. Lxd4, Dd5 43. Txg7+, Kf8 44. Dh8+ in črni preda.

Letonski mednarodni turnir

V soboto se je pričel v letonskem kopališču Kemeriži pri Rigi mednarodni turnir, ki so ga že dalj časa napovedovali. Poleg večjega števila letonskih mojstrov se turnirja udeležujejo tudi nekateri znani evropski mojstri, in sicer Bogoljubov, Stahlberg, Szabo, Flohr, Böök, Mikenas. Zanimivo je, da na turnir ni prišel Keres, ki je obljubil udeležbo, prav tako pa je udeležbo odpovedal tudi leningrajski prvak Smislov.

Po 3. kolu je stanje naslednje: Szabo 3, Stahlberg 2 in pol, Böök, Mikenas in Feigiz 2, Apšenik in Bogoljubov 1 in pol, Flohr 1 (2), Petrov 1 (1) itd.

Maribor

Mariborske katakombe

POD ŠENTPETRSKO CERKVIJO SO VELIKE KATAKOMBE S 64 GROBOVI.

Sv. Peter pri Mariboru se odini v Sloveniji lahko ponaša s katakombami. Te so pod tukajšnjo župno cerkvijo in zavzemajo ves prostor pod cerkveno ladjo. Vhod v katakombe je bil prvotno iz cerkve, kjer je še danes vidna prva stopnica. Kasneje so po ukazu tedanjega vladarja morali grobnice zazidati in tako 70 let niso v šentpetrskih katakombah nikogar pokopali. Leta 1857. je dal župnik Marko Glaser sezidati nov vhod z zunanje strani.

19 kamenitih stopnic vodi v katakombe, ki so 12 metrov dolge in 4 metre široke. Grobovi so vzidani na vse štiri strani in merijo v dolžini 2 m, v širini pa 70 cm. Za oltarjem je na častnem mestu 10 rakev z zemeskimi ostanki duhovnikov. Tam je pokopan tudi profesor teologije dr. Sittich, ki je cerkev na novo sezidal in povečal. Poleg njega je grob iz leta 1708., kjer počiva neki Janez pl. Knehtl. To je menda najstarejša grobnica v mariborskih katakombah. V ostalih grobnicah so pokopane razne znamenite osebnosti. Zadnja grobnica je bila odprta za župnikovanja Mateja Štrakla.

V katakombah je 64 grobov, od katerih je še 14 zaprtih. Na desni strani oltarja je velika votlina, imenovana »okostnjak«, kjer so shranjene kosti, ki so jih izkopali pri gradnji sedanje šentpetrske dekliške osnovne šole. Zanimivo je, na kak način so označevali ženske in moške grobove. Na grobnici iz l. 1730. je naslikana mrtvaška glava s pečo, s čimer je označena ženska. Videti je, da je bila narodna noša že tedaj precej v čislih. Druga grobnica iz leta 1774. ima naslikano mrtvaško glavo s klobukom. To je moški. Za trakom ima šopek spominčic. Druga mrtvaška glava ima zopet ogrlico okoli vratu, na glavi pa lovorjev venec z rožo. To bo najbrže mladenka. Katakombe so iz rezanega kamna.

V šentpetrski cerkvi so še druge zanimivosti. Tu so relikvije sv. Favstina, ki leže pod glavnim oltarjem. Omembe vredna je še naslednja zanimivost iz šentpetrske kronike. Za časa župnika Škofa Nikolaja je leta 1784. nastala med Šentpetrčani in Limbužani tožba. Limbužani so očitali, da »Peterčani točo k njim zvonijo in streljajo«. Zanimiva pravda je bila prav salamonsko rešena s tem, da je bilo Limbužanom »dovoljeno točo k Sv. Petru nazaj zvoniti in streljati«.

-pk.

Napake v značaju otrok

STARŠI MORAJO NAJTI POT V OTROKOVO DUSEVNOST. — PRI VZGOJI JE GLAVNA POTRPEŽLJIVOST.

Zadeva tezenskega pokopališča

„Večernik" je že dvakrat poročal, da se tezenski davkoplačevalci hudujejo na tezenske občinske odbornike, češ, da niso prav ravnali na seji občinskega odbora, ker so glasovali proti ustanovitvi pokopališča na Teznem in s tem zagrešili veliko napako, ki da bi jo morali popraviti. Potek razprave občinskega odbora na Pobrežju je bil naslednji:

Predsednik poroča: Dne 30. IX. 1938 je umrl Ivan Koler na Ptujski cesti št. 71, na Teznem. Že leta 1911 je imenovani izjavil, da je voljan svojo njivo s parcelo na Teznem prodati za cerkveno pokopališče mestne župnije. Z ozirom na to in na željo pokojnega so njegovi dediči ponudili omenjeno njivo v nakup kn. šk. stolnemu in mestnemu župnijskemu uradu v Mariboru, **ki resno misli na ureditev Tezenskega pokopališča, ki bi se z nakupom te njive primerno razširilo** (podčrtalo uredništvo). Vsled tega prosi kn. šk. stolni in mestni župni urad za pristanek in uradno zagotovilo, da v tej zadevi nima pobenih pomislekov, tudi ne iz zdravstvenih ozirov, predvidenih po zakonu. Občina je odgovorila župnemu uradu, da nima pomislekov glede nakupa Kolerjeve njive na Teznem, misli pa, da bo zopetno obnovljenje pokopališča na Teznem trčilo ob velike zapreke, ker regulacijski načrt mesta Maribor, pod katerega spada tudi kraj Tezno, ne predvideva pokopališča na Teznem, ampak kje drugje.

Na pobudo tezenskih odbornikov je bil **na hitro roko** (podčrtalo uredništvo) sklican sestanek v tezenski šoli, kjer se je razmotrivalo vprašanje tezenskega pokopališča. Mnenje navzočih je bilo proti zopetni obnovitvi pokopališča na Teznem. Proti pokopališču govore predvsem sledeča dejstva:

1. Kraj Tezno je industrijsko predmestje Maribora.

2. Gradbeno gibanje je zavzelo v zadnjih letih takšen razmah, da bo Tezno v nekaj letih kompaktno zazidano v strnjeno naselje.

3. Tudi iz zdravstvenih razlogov so odborniki proti pokopališču, kajti vse hiše v posredni in neposredni bližini imajo navadne vodnjake, in nihče ne more jamčiti, da se nesnažna in z raznimi bacili nasičena voda ne bi odtekala baš v te vodnjake. Dokler ves kraj Tezno ne bo priključen v omrežje mestnega vodovoda, na obnovo tezenskega pokopališča ni misliti.

I. Kraju Tezno bi se z obnovitvijo pokopališča odvzelo najlepše zemljišče, kjer bi se mogel razviti.

O. o. Kovačič Alojzij raztolmači zgodovino tezenskega pokopališča od leta 1913 do danes ter je odločno proti pokopališču na Teznem. Na tem prostoru naj bi se gradila cerkev, pokopališče pa naj se prenese še bolj ven.

Na podlagi navedenih dejstev predlaga, naj se odbor protivi nameravani ustanovitvi.

O. o. Fermišek Rudolf se priključi izvajanjem Kovačiča ter podkrepi njegov predlog, ki je bil sprejet.

Davkoplačevalci od pokopališča ne bi imeli nobenega dobička. Tistih par obrtnikov, ki bi se po mnenju dopisnika naselili v bližini pokopališča, pa sploh ne bi bilo zmožnih živeti, veliko manj pa, da bi občini oziroma davkoplačevalcem, kaj koristili, gostiln pa imamo ilak dovolj.

Kovačič Alojz, Tezno

Nemški konzulat v Mariboru

Te dni se mudi v Mariboru sedanji nemški konzul v Sarajevu g. Josip Stokkele, ki bo vodil novo ustanovljeni nemški konzulat v Mariboru. Sem prideta tudi dva konzularna uradnika in uradnica. Ti uradniki so bili člani nemškega konzularnega zastopstva v Egru (Hebu) v bivši češko-sudetski pokrajini. Mariborski nemški konzulat bo pričel v najkrajšem času poslovati.

Organizacija zadružnih uslužbencev

Pri Nabavljalni zadrugi drž. uslužb. v Mariboru se je ustanovilo »Društvo zadružnih uslužbencev v Mariboru«. To društvo ima namen, da podpira svoje člane, da jim nudi strokovno naobrazbo s šolo, predavanji, ekskurzijami itd. Član postane lahko vsak zadružni uslužbenec vseh zadrug v dravski banovini.

Na dobro obiskanem ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: g. Filipič Andrej, upravnik zadruge, predsednik: v odboru pa gg. Kolar Ljudevit, Borlak Ljubomira, Grčina Tinčka, Svenšek Gustav, Kronfogel Kamilo, Koršič Doro, in Štalcer Alojzija.

Zborovanje rezervnih častnikov

je bilo v ponedeljek zvečer. Vodil ga je predsednik mariborskega pododbora g. Jakob Perhavec, ki je posebej pozdravil zastopnika mestnega poveljnika polkovnika Marasa ter zastopnika poveljnika 45. pešpolka kapetana Apostolovića. Zadovoljiva poročila so podali vsi funkcionarji, med njimi tudi tajnik g. Korbar in blagajnik g. Grešak. Mariborski pododbor rezervnih častnikov šteje 206 članov. Izvoljena je bila zopet stara uprava s predsednikom g. Perhavcem na čelu.

Tezensko pevsko društvo „Radost"

Te dni je imelo tezensko pevsko društvo »Radost« svoj občni zbor, ki je zelo lepo uspel. Vodil ga je predsednik gosp. Mernik. Po splošnem predsedniškem poročilu je poročal tajnik g. Keber. Društvo se zelo lepo razvija in ima 24 rednih članov. V kratkem se bo »Radost« udeležila 100 letnice panševskega pevskega zbora. Blagajnik Frlc je podal zadovoljivo poročilo o stanju društvenih financ. Pri volitvah je bila izvoljena naslednja uprava Mernig, predsednik, Slana, podpreds., Keber, tajnik, Konrad, blagajnik, odbornika pa sta Žunko in Völker. Zborovanja »Radosti« se je udeležil tudi zastopnik Ipavčeve pevske župe g. prof. Mirk.

Mariborčanka v angleškem filmu

Nedavno je bila v Jugoslaviji znana angleška filmska družba, ki je snimala lepote naših krajev za kulturni film o naši državi. Glavno snimanje je bilo na Bledu. Tja je bila med mnogimi drugimi povabljena tudi Mariborčanka Karla Pevčeva, ki je prikazovala lepote narodnih vezenin in narodnih noš. Film je zelo lepo uspel in ga bodo, kakor doznavamo, v kratkem vrteli tudi v naših mestih.

m. **Iz policijske službe.** Za pristava v S. položajni skupini je napredoval Milorad Lazarević, ki je iz Maribora premeščen v notranje ministrstvo.

m. **Ogled mariborskega muzeja** bo vsako nedeljo dopoldne in ob četrtkih od 14. do 18. ure.

m. **Zveza Maistrovih borcev v Mariboru** vabi na ustanovni občni zbor odseka Zveze Maistrovih borcev vse one borce, ki stanujejo v rogaško-šmarskem okraju in so se v prevratni dobi v času od 1. XI. 1918 do 5. V. 1920 udeležili pod vrhovnim povelistvom generala Rudolfa Maistra osvobodilnih akcij v Mariboru in vobče na naši severni meji, ki bo v nedeljo, 12. marca, ob pol 3. uri popoldne v Rogaški Slatini v občinskem domu.

m **Putnikov izlet na svetovno razstavo v New-York** 17. aprila: Odhod iz Ljubljane; 18. prihod v Genovo, nato odhod z luksuznim prekooceanskim parobrodom; 20. iz Napoli izlet na Vezuv; 27. prihod v New-York; 6. maja povratek v Evropo; 22. maja povratek iz Benetk v Ljubljano. Cene za potovanje od Rakeka in nazaj znašajo v I. razredu din 21.800.—; v turističnem din 14.200.—, v III. din 10.950. Stroški za bivanje v New-Yorku: I. raz. din 4.000.—, za turistični din 3.500.— za III. din 3.100.—. Prijave pri Putniku do 20. marca.

Ne pozabi naročnine!

m. **Ljudska univerza.** V petek, 10. marca, predava dr. Evgen Spektorski, univ. profesor iz Ljubljane, o francoskem in nemškem pojmovanju države. Naslednje predavanje se ne vrši, kakor običajno, v ponedeljek, temveč šele v četrtek in petek, 16. in 17. marca. Predaval bo dr. Mirko Deanović, univ. prof. iz Zagreba, o Danteju in Divini komediji.

m. **Poljanec Taras in Bajde Oton** izvajata na koncertu 22. t. m. dela slovanskih in romunskih skladateljev.

m **Predstava Sofoklejeve tragedije »Kralj Ojdip«**, ki jo bodo igrali dijaki tukajšnje klasične gimnazije, bo v sredo, 15. marca v mariborskem gledališču.

m. **Burno zborovanje mariborskih poštarjev.** Te dni je bilo pri Povodniku zborovanje pododbora Združenja poštnih, telegraskih in telefonskih zvaničnikov, služiteljev in dnevničarjev v Mariboru. Občni zbor je vodil predsednik g. Šerbec. Omenjal je težave, katere je prebrodila organizacija v preteklem letu, ko so imeli komisarja. Nato je prevzel vodstvo občnega zbora predsednik centralnega odbora v Beogradu g. Ristić, kar je izzvalo veliko razburjenje. Pri tajnih volitvah je bil za novega predsednika izvoljen g. Babič iz Maribora.

m. **Koncert godalnega kvarteta** realne gimnazije bo v soboto, dne 11. marca, ob 20. uri v prostorih Ljudske univerze. Na sporedu: Gade, Bruckner, Bernard, Mendelssohn, Vieuxtemps. — Predprodaja vstopnic po 10 din v Učiteljski knjigarni. Čisti dobiček je namenjen Dijaški kuhinji v Mariboru.

PLANICA 12.-19. III.

m. **Slepar pri dr. Ploju.** Te dni se je v odsotnosti bivšega senatnega podpredsednika dr. Miroslava Ploja zglasil pri njegovi ženi neznani mlajši moški ter ji dejal, da mu je dr. Ploj priskrbel službo, rabi pa še 100 din za neke takse. Po moževem prihodu je gospa Plojeva ugotovila, da je nasedla sleparju.

m. **Trije mladi Robinzoni.** Policijski stražnik v pokoju Josip Gorjan iz Žolgarjeve ulice je prijavil policiji, da je njegov 13-letni sin Bojan z dvema svojima prijateljema, 12-letnim Emilom Tomažičem in 13-letnim Zvonkom Krobatom, neznano kam pobegnil. Doslej o dečkih še ni nobenega sledu.

m. **Nezgodna kronika.** Na Meljski cesti je 81-letni preužitkar Anton Fras iz Selnice ob Dravi tako nesrečno padel, da si je prebil glavo. Ključavničar Tomaž Kralj je na mostu padel s kolesa in si na razbiti steklenici porezal levo zapestje. Pri karambolu dveh kolesark v Gledališki ulici je dobila Ivana Volšak hude poškodbe na hrbtenici.

m. **Samomor Mariborčanke v Zagrebu.** Iz četrtega nadstropja je v samomorilnem namenu skočila v Zagrebu 50-letna šivilja Ana Spittau iz Maribora. Žena je bila na mestu mrtva. Obupno dejanje je napravila v duševni zmedenosti.

m **Čigavi sta kolesi?** Tezensko orožništvo nam sporoča, da je na njihovi postaji kolo brez lastnika. Kolo je sivo pleskano in brez številk. Tovarniška znamka je »Gloria«. Na orožniški ekspozituri na Pobrežju pa hranijo kolo znamke »Hibie«, ki je črno pleskano in ima tovarniško številko 1219905. Lastnika opisanih koles naj se zglasita na tezenski orožniški postaji.

m. **Mladi pustolovec.** Te dni je neznano kam pobegnil 15-letni Alfred J. s Koroške ceste. Njegova mati je prijavila policiji, da ji je sin odnesel več stvari. Mladi pustolovec je odpeljal kolo natakarju Dinku Kiteku ter mu napravil 1600 dinarjev škode.

* **Sporočilo »Putnik-a«, Maribor:** za velike mednarodne tekme v smučkih skokih in poletih, ki se vršijo **od 12. do 19. marca t. l.**, je odobren 50 odst. popust na železnici na podlagi legitimacije K-13. Popust velja od 10. do 21. marca. Vse ostale informacije pri »Putnik-u«, Maribor.

* **Na Jožefovo v Graz. 19. marca** enodnevni izlet »Putnik-a« z luksuznim avtokarom za din 100.—. Takojšnje prijave pri »Putnik-u«, Maribor.

Nočna lekarniška služba: lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul., tel. 27-01; lekarna pri Marije pomagaj, Aleksandrova cesta, tel. 21-79.

Kino

* **Grajski kino.** Danes »**Koncert v Tirolu**«. Heili Finkenzeler, Fritz Kampes, sodeluje dunajski dečji pevski zbor.

* **Kino Esplanade.** Od danes, sreda špijonažni senzacijski film »**Tajna naloga**«.

* **Kino Union.** Do vključno četrtka zelo zabavna humoreska »**Mr. Deeds**« z Gary Cooper-om v glavni vlogi.

Mariborsko gledališče

Sreda: Zaprto.
Četrtek, ob 20.: „Pygmalion". Premiera. Red B.
Petek: Zaprto.
Sobota, ob 20.: „Prodana nevesta". Red A.

Shawova tragedjanka „Pygmalion", čije premiera v Skrbinškovi režiji in vodilni vlogi bo jutri v četrtek, 9. t. m., je ena tistih za gledalca lažjih, vendar zelo duhovitih družabnih odrskih del tega sodobnega največjega komediografa in satirika, ki v preobrazovanju največjih socialnih nasprotij morajo zanimati tako prijatelje kakor tudi nasprotnike socialnih reform. Zato je bil baš „Pygmalion" tudi na večjih svetovnih odrih splošno sprejet kot izredno posrečena komedija na račun sodobnega reda. In zato smemo pričakovati, da bo Shawov „Pygmalion" tudi na mariborskem odru zbudil splošno zanimanje.

Kultura

Magični realizem

V svetovni literaturi se pojavlja nova smer, ki se kaže posebno v romanu. Ta smer še nima oficielnega imena in njenega pričetka niso oznanili nobeni manifesti, pa se je kljub temu pojavila skoraj istočasno v francoski, angleški in še v nekaterih drugih literaturah, celo v madžarski. Nova smer je nekakšen »magični realizem«, ki je morda v nekem sorodstvu s surrealismom v slikarstvu. Ta novi realizem je porušil okvir tradicionalnega upodabljanja resničnosti in sili v tiste višine, kjer se spreminja opisovanje dogajanja v razčlenjanje dogajanja in kjer izpolnjuje literatura svoje metafizično poslanstvo. To je literatura v »zvezdnih stolpih« živečih pisateljev, pripovedovanje »sivo oblečenih magov« o v njihovih dušah se porajajoč pošastnosti.

Neki francoski kritik je napisal ob priliki ocene nekega novega francoskega romana te vrste, da se zdi, ko da so njegovi junaki sami somnambulisti in da pisateljev namen ni nič drugega, kakor zasledovati in opisovati življenje teh mesečnjakov, in v resnici, kdor bere dela Luslena Maulvaulta, Jeana Guireta, Pierre-Jeana Launaya, Françoisa de Roura in še nekaterih drugih, sreča v njih same s sanjami in vizijami navdahnjene junake, dasi je prikazano kljub temu vse skupaj z nekim miselnim realizmom. Posebno značilen za to literaturo je roman »Pajek«, delo Henrija Troyata, ki je bil nagrajen z Goncourtovo nagrado. V tem romanu je vrtanje po dušah in psihološko analiziranje do zadnjih globin — kljub različnosti stila in zasnutka-podobno veliki dušeslovni umetnosti kakega Dostojevskega.

V romanih te nove smeri se izgubljajo ostre konture življenja; svet se gubi v megli, zakrivajo ga tenčice, da dobiva nekako globljo, svojevrstno, magično podobo in skrivnostnejši smisel poln praugank življenja, prabistva dogajanja ter prasimbolike stvari. Pokrajine so polne magičnih simbolov, kakor človeške stvari. Filozofija tega »magičnega realizma« pa je: »da ne smemo istiti resničnosti s tistim, kar se nam kot resničnost dozdeva, in da je sposobna tolmačiti svet edino in izključno fantazijac. Zato n. pr. roman ne sme biti le »leposlovje«, ampak vet, stvaritev filozofske višine, intuitivno dotipanje in prkazovanje resnice.

Novi »magični realizem« je torej realizem duhovnega in ne zunanjega sveta, in eden tolmačev te stvari je napisal: »Stara generacija pisateljev je pripovedovala o svojih bolečinah, iz nove generacije pa govori bolečina sama.« Ta stavek osvetljuje v resnici ves problem bolj nazorno, kakor vse dolgovezno učeno razglabljanje. Kar izražajo nova dela »magičnega realizma«, ni prikazovanje bolečine, veselja in ljubezni, ampak so bolečina, radost, in ljubezen same,« pravi Charles Morgan v svojem delu »Défense du Roman«.

Pri nas Slovencih te vrste literature še ne poznamo, ker prihajajo do nas razne nove smeri navadno pozno, ko drugod že ugašajo in se pojavljajo spet nove. Sicer pa smo doživeli po vojni že toliko »izmov«, ki so kmalu zatonili, da tudi »magičnemu realizmu« še ne moremo ničesar konkretnega prerokovati. -r.

k **Življenje in svet.** Izšla je 5. številka XIII. letnika tega tednika, ki izhaja od Novega leta samostojno, in objavlja več zanimivih prispevkov, kakor o nastanku letnih časov, Nietzschejevi umobolnosti, kemiji v talni gradnji, zgodovini angleških zavezniških obljub, ameriški družini itd. Leposlovne sestavke so prispevali Ignacij Koprivec, Cvetko Golar in Ernest Perochon (prevod romana »Pareela 32«).

k **Vojnovičeve drame v češčini.** Sedaj že 83-letni Jan Hudec, češki prevajalec iz slovenščine in srbohrvaščine, je izdal nedavno v skupni knjigi na 640 stranch pod naslovom »Matere« češke prevode petih dram hrvatskega dramatika Ive Vojnovića. Prevedene so drame: Ekvinokcij, Dubrovniška trilogija, Smrt matere Jugovićev, Lazarjevo vstajenje in Imperatrix. Prevodi so opremljeni s študijami in komentarji, knjigo je pa izdala založba Družstveni prace v Pragi.

k **Jugoslovanska grafika v Goeteborgu.** Razstava jugoslovanske grafike, pri kateri so po polovici zastopani Slovenci, je na svoji turneji po nordijskih državah prišla v Goeteborg na Švedskem.

k **Gostovanje zagrebške drame v Varaždinu.** V kratkem razdobju je gostovala v petek zagrebška drama že tretjič v Varaždinu. Uvedena bodo najbrže redna gostovanja.

k **Uspehi hrvatskega pevca.** Z velikim uspehom je nastopil v beograjski operi mladi Dubrovčan Petar Pjerotić, ki je član Državne opere na Dunaju. Po absolvirani turneji po Jugoslaviji bo Pjerotić pel v pariški Operi in na koncertih.

k **Lovro Matačič zopet v Parizu.** Slavni hrvatski dirigent Lovro Matačič je dirigiral te dni v Parizu »Wertherja« in »Louiso«, 9. t. m. dirigira koncert Orkestra pariškega konzervatorija, o Veliki noči bo dirigiral tam »Aido«, v jeseni pa »Turandota«.

Gospodarstvo

Italija pred povečanjem uvoza živine

AVTARKIJA SE GLEDE ŽIVINOREJE NI OBNESLA. — OBČUTEN DVIG CEN ŽIVINE NA ITALIJANSKEM TRGU.

Italija na vseh poljih forsira avtarkijo in skuša tudi v poljedeljstvu kolikor mogoče dvigniti proizvodnjo, da bi se osvobodila uvoza iz inozemstva. To se ji je v precejšnji meri posrečilo. Pred dvema letoma se je razširilo to stremljenje tudi na živino in na svinje. Posledice tega koraka so se lani pokazale zelo občutno, ker se je italijanski uvoz živali znatno zmanjšal. Vendar kažejo razni znaki, da Italija na tem polju ni dosegla onih uspehov, kot jih je pričakovala.

Dočim je Italija leta 1937. uvozila še okroglo 54.000 komadov goved, je nazadovalo lani število na manj kot na 13.000 komadov in pri mladi živini od 16.000 na nekaj nad 11.000. Število uvoženih krav je nazadovalo od skoraj 29.000 na manj kot 7000. Najbolj je to nazadovanje morala občutiti Jugoslavija, čije izvoz krav je padel od 3251 na komaj 463 repov. Telet je Italija predlanskim uvozila nad 32.000, lani pa komaj nekaj nad 10.000. To zmanjšanje uvoza gre v glavnem na rovaš Jugoslavije, ki je bila vedno glavna dobaviteljica telet Italiji. Najbolj pa se pozna zmanjšanje uvoza pri svinjah, ki je nazadoval od 41.000 na komaj 2590. Iz Jugoslavije se je uvoz svinj zmanjšal od 20.000 na 728. Se najmanj se pozna manjši uvoz pri konjih, od 6480 na 4870.

Vsi znaki pa kažejo, da je v uvozu živine nastopil preokret. Zadnje tedne so cene živini v Italiji zelo poskočile. Že v januarju so se cene okrepile, še bolj pa v februarju. Pri pitanem govedu so dosegle cene lansko višino ob tem času, pri telettih pa so jo že znatno prekoračile. Tako so debele svinje stale v Boloniji v januarju povprečno 4,60—4,85 lir za kg žive teže, v februarju pa že 5.30—5.50, lažje svinje pa prej 4.10—4.60, sedaj pa že 4.80—5.10 lir. Gospodarski krogi v Italiji sami priznavajo, da ob tem času že precej let ni bilo tako visokih cen za živino in zlasti za svinje. Splošno pravijo, da je v glavnem iskati vzrok za poraste cen v pomanjkanju blaga. Živalske bolezni se naglo širijo, zlasti slinavka in parkljevka, posebno v nekaterih provincah severne Italije. Ker ni dovolj krme, peša seveda tudi zdravje živali Zaradi tega so bolj občutljive za razne bolezni.

V Italiji se že pojavljajo glasovi, da bo morala vlada dovoliti večji uvoz goved in zlasti svinj, sicer bodo cene še bolj poskočile. Vsekakor pa bo morala Italija za nekaj časa izvajanje avtarkije omejiti. Italija bo morala odpreti meje, in računati je, da bo v prvi vrsti imela od tega koristi naša država, posebno kar se tiče klavne živine. Na naših merodajnih mestih je, da se pravočasno pobrigajo za izvoz živine in živij v Italijo, da ne ostanemo praznih rok, kakor smo že tolikokrat.

Denar naj ostane doma!

Narodna banka, oddelek za proučavanje konjunkture, je te dni izdal pregled o razvoju gospodarstva v Jugoslaviji v preteklem letu. Kakor smo že zadnjič omenili, je tudi to poročilo sestavljeno zelo optimistično. Navaja številke, ki naj bi črno na belem pokazale, da je pri nas kriza že h kraju in da se nam bližajo naravnost zlati časi.

Morda bodo številke v enem ali drugem pogledu res držale, toda na Slovenijo se nikakor ne nanašajo. Pri nas je položaj popolnoma drugačen kot v vzhodnih in južnih predelih Jugoslavije. Naj ugotovimo samo to, da so pri nas vsa večja podjetja še vedno v rokah tujcev in da gre dobiček čez mejo. Na drugi strani pa je treba naglasiti, da so javna bremena izredno težka. Saj je splošno znano in statistike to dovolj nazorno prikazujejo, da plačuje dravska banovina razmeroma veliko več davkov kot druge banovine. Merodajni krogi bi se morali zavedati, da je pri nas lok že preveč napet. Pri zeleni mizi gospodje ne smejo pozabiti, da je Slovenija pasivna pokrajina, kar se pa na odločujočih mestih nikakor noče priznati.

Toda javne dajatve bi do gotove meje še bile znosljive, ako bi naš denar ostal doma. Denar mladoletnih in druga podobna sredstva se morajo nalagati pri Hipotekarni banki v Beogradu in zato ne more koristiti povzdigu našega gospodarstva. Ako bi naš denar ostal doma, bi se poživela javna dela, povečal bi se zaslužek prebivalstva, ponehala ali vsaj znatno omilila bi se brezposelnost. Skratka, vse gospodarstvo bi hitro krenilo navzgor. Saj je res, da naši domači činitelji zahtevajo vse to, toda kaj pomaga, če na merodajnem mestu ni razumevanja.

Da pobiranje davščin ni povsod enako, se vidi tudi iz tega, da Slovenijo, zlasti pa naš Maribor z zaledjem zadnje čase zapušča tudi industrija. Vedno več je podjetij, ki se selijo na jug, ker so tam bremena manjša in so sploh pogoji za obstoj ugodnejši. Take razmere pač ne dajejo povoda za pretiran optimizem.

g. **Tečaj turističnega dinarja.** Narodna banka je te dni spremenila tečaj turističnega dinarja ter ga nekoliko povišala in učvrstila. Do konca aprila velja razmerje 260 din za 1 angl. funt.

g. **Cementna industrija** je imela v Splitu sestanek, na katerem je bilo sklenjeno, da se ustanovi delniška družba za izvoz cementa.

Sport

Prvenstvo Maribora v cross-countryju

Medklubski odbor LAP-a v Mariboru bo priredil 19. III. na stadionu Železničarja cross-country prvenstvo Maribora za moštva in poedince. Proga za seniorje znaša pribl. 7 km, za juniorje C 2.5 km, za juniorje B 1.8. Tekmovanje bo na odprtem terenu, krog znaša 800 m. Pravico starta imajo verificirani atleti marib. klubov. Zmagovalci prejmejo nagrade.

Prijave s prijavnino din 10·— je treba poslati na naslov Jenko Jože, tajnik MOLAP-e, stadion SK Železničarja, najkasneje do 11. III. ob 12.

Ali bo Bradl izboljšal absolutni dolžinski rekord v smuških skokih

Od 12. do 19. bo v Planici teden smuških skokov in poletov, v okviru katerega se bo vršilo državno prvenstvo v skokih z mednarodno udeležbo. Uvod v prireditve bo 12. z drž. prvenstvom; od 13. do 18. bo na veliki stometrski skakalnici proučevanje nove smuške discipline, smuških poletov. 19. marca pa bo zaključna prireditev, ki bo prav za prav nekaka demonstracija uspehov celotedenskega dela v studiju smuških poletov, pri čemer ne bo ocenjevanja, vsak gledalec si bo ustvaril svojo sodbo sam.

Za tekmovanja v Planici so se doslej prijavili že vsi najboljši nemški, češko-slovaški in poljski tekmovalci, vsem na čelu pa letošnji svetovni prvak J. Bradl, ki je baš v Planici začel svojo kariero ter je tudi v posesti absolutnega dolžinskega svetovnega rekorda planiške skakalnice v smuškem skoku, ki ga je postavil l. 1936 z daljavo 101 m, a pozneje l. 1938 celo zvišal na 107 m. Ves smučarski svet pričakuje iz Planice novih presenečenj, za našo državo pa je to tekmovanje propaganda, kakor si boljše ne more želeti.

Pomladansko prvenstvo nogometašev

V nedeljo se bo nadaljevalo prvenstvo LNP-a v mariborskem okrožju, kjer so na sporedu tri tekme, dve v Mariboru in ena v Čakovcu. Po dolgem času so se mariborski klubi enkrat zedinili na to, da bodo priredili svoji tekmi v okviru skupne prireditve. Tekmi Rapid—Železničar in Maribor—Mura se bosta odigrali v nedeljo popoldne obe na Rapidovem igrišču, prva ob 15.30, druga pa kot predtekma ob 14. Prvenstvena tekma rezervnih moštev Železničarja in Rapida je bila na račun dvojnega sporeda preložena.

Četrti mariborski klub Slavija bo nastopil v Čakovcu proti ČSK, srečala se bosta prvi in zadnji na tabeli.

Čeprav smo že tik pred zaključkom pomladanskega prvenstva, ki se je začelo že v jeseni, je vendar težko delati kakšne prognoze, zlasti ker še je popolnoma negotovo, kako bo rešeno vprašanje 3. in 4. mesta, ki ga trenutno zavzemata, po čudnem naključju z istim številom točk in isto razliko golov, Rapid in Mura. Po rešitvi protesta bo situacija jasnejša, predvsem zanima to tudi ISSK Maribor, ki je tik za obema ter seveda tudi reflektira na tretje mesto na tabeli, ker se bodo prvi trije plasirali za nadaljnje tekmovanje.

Ženski nogomet zabranjen

Kakor je že znano, je že dalje časa v Zagrebu akcija za ustanovitev ženske nogometne zveze. Ministrstvu za telesno vzgojo naroda so bila že predložena pravila v odobritev. Na podlagi izjav svojih strokovkovnih referentov, predvsem sanitetskih, pa je minister za telesno vzgojo odklonil ženski nogomet kot za narod in državo škodljiv sport.

REZULTATI TROJNE KOMBINACIJE JUNIORSKEGA DRŽAVNEGA PRVENSTVA. V soboto in nedeljo je bilo v Planici tekmovanje juniorjev v klasični kombinaciji za naslov državnega prvaka, poleg tega pa tudi tekmovanje v slalomu. Ostale zmagovalce smo na kratko omenili, v trojni kombinaciji (klasična kombinacija skupno s slalomom) pa je zasedel prvo mesto Lojze Ozvald (530.4), drugo Janez Rožič, tretje Franc Kajžar, vsi trije člani ljubljanske Ilirije.

MEDNARODNO ZVEZINO PRVENSTVO V SKOKIH V PLANICI. JZSS je razpisal zvezino prvenstvo v skokih z mednarodno udeležbo 12. t. m. v Planici na 65 metrski skakalnici s pričetkom ob 10.30. Tekmujejo lahko vsi naši verificirani skakači, ki niso pod zaporo, ter člani tujih zvez, priključenih FIS-i. Prijave brez prijavnine je treba poslati na naslov JZSS, Ljubljana, Tyrševa c. 1/IV do petka zvečer ob 18. Žrebanje bo v soboto zvečer v Planici v domu Ilirije. Skakalnica bo odprta za trening še do sobote opoldne. Zvezin prvak lahko postane samo jugoslovanski državljan ter se bo domače prvenstvo ocenjevalo ločeno od mednarodne tekme.

s **Poverjeništvo sodniškega odbora LNP-a v Mariboru** poziva vse, ki se zanimajo za polaganje sodniškega izpita, da se čimprej prijavijo na naslov Kopič Rado, poverjenik SOLNP-a, Maribor, Ob bregu 14. V poštev pridejo samo zdravi, moralno neoporečni kandidati, ki so dopolnili 21. leto starosti. Pismenim prijavam je treba priložiti krstni list, nravstveno izpričevalo (nepotrebno, ako je kandidat v državni službi) ter potrdilo o vplačilu din 100·— kot izpitni taksi na čekovni račun LNP-a, štev. 12.705.

s **Žrebanje v Kairu.** Žrebanje za svetovno prvenstvo v namiznem tenisu v Kairu je določilo, da bo naše moštvo igralo prvi dan proti Franciji, Egiptu in Angliji, drugi dan proti Palestini, Litvi in Indiji, tretji dan pa proti Grčiji, Romuniji in Češkoslovaški.

s. **Zagrebški Maraton** je s svojim moštvom za hokej na travi na turneji po Italiji, kjer je doslej odigral dve tekmi. Prvo je v Genovi izgubil proti reprezentanci italijanskih univerz, drugo proti reprezentanci Milana pa je zaključil z neodločenim rezultatom.

s **V italijanskem smučarskem prvenstvu** je zmagal v Sestriere v teku na 18 km Aristide Compagnoni v 1 : 19 : 46, v alpski kombinaciji je bil prvi Giovanni Nano, ki je zmagal v smuku in slalomu, stafeto 3×10 km pa si je zopet priborilo moštvo milanskega mestnega elektr. podjetja.

s **Nov svetovni rekord v vztrajnostnem** plavanju je postavil argentinski plavalec Pedro Candiotti, ki je preplaval 264 km progo po reki Parani od Javiera do Santa Fe v 100 urah in 33 minutah.

s **Zastopniki Varšave so porazili** na domačem terenu dunajske boksarje z rezultatom 15 : 3.

ELAINE HAMILTON 50

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Ni bilo odgovora. Položil je nejevoljen slušalo na aparat in se vrnil k igralni mizi.

»Menda se je kak star bebec preveč najedel in ga boli trebuh. Naj pa še enkrat pozvonim!« Vzel je svoje karte. »Tri kara sem imel, kajhe? Vi začenjate, doktor!«

PETINDVAJSETO POGLAVJE.

Tajni obiski.

Bill Dale je sedel v velik naslanjač v kotu, ki ga je spretno zakrivala zavesa. Bil je meglen dan, in ker je na hodniku gorela samo ena svetilka, se ni bal, da bi ga kdo odkril.

Upravitelj hotela je pokazal veliko zanimanje, ko mu je Reynolds pojasnil dečkovo nalogo, in je dal Billu osebno pregled poedinih sob v tem nadstropju.

»To ni glavno stopnišče,« je razlagal. »Gospod Ingram je hotel imeti tiho, zato smo dali sobo v tem traktu. Razen njegove sobe in sobe njegovega sluge je tukaj samo pet spalnic in kopalnic. Te spalnice ima družba Američanov, ki so danes na celodnevnem izletu in se vrnejo šele zelo pozno ponoči.«

»Torej kdorkoli pride gori po tehle stopnicah, more prihajati samo v sobo gospoda Ingrama,« je dopolnil deček. »Razumem.«

Ko je bil sam, je slišal deset minut pozneje korake na stopnicah, pokritih z debelo preprogo. Zagledal je moža, obloženega z zavitki, ki je odprl vrata Ingramove sobe in vstopil. Skoraj takoj je prišel mož spet na hodnik, si prižgal cigareto in šel po stopnicah doli.

Neprava vzbuna, je pomislil razočarani Bill. Inspektor mu je reke, da se morda vrne Parsons in spet odide, da bo pomagal v neki družbi.

Kljub Reynoldsovi instrukciji se je Bill odločil, da pojde v sobo in pogleda. Storil je tako. Vse je bilo v redu. Zavitki so bili nakopičeni na stranski mizi.

Vrnil se je v svoje skrivališče in čez pet minut mu je začelo utripati srce od razburjenja. Nekdo drugi je šel po stopnicah Deček se niti ni ganil, dokler ni bil novi prišlec na vrhu stopnic in vstopal v Ingramovo sobo. Potem je pogledal izza zavese. Bila je ženska!

Tiho je zaprla sobo. Čez tri minute je prišla spet ven, se čudno ozrla okoli sebe in hitro odšla po stopnicah doli.

Privoščil ji je toliko časa, da je bila spodaj, potem pa je stekel za njo. Prišel je do hotelskega vhoda še pravočasno, da jo je videl, kako se je odpeljala v taksiju, ki je zavil okrog vogla in izginil. Deček ni videl njenega obraza! Oblečena je bila črno, šal ali ovratnik plašča je zakrival del njenega obraza, ki ga ni zakrival rob klobuka.

Bill Dale je bil zelo resen, ko se je vračal; premiljeval je, da bi pravi detektiv pogledal vsaj zadnje tablice odhajajočega avta. Zdaj pride lahko vsak hip pravi detektiv, da ga zamenja. Zato bi Dalle na vso moč rad izvedel, kaj je tista ženska delala v sobi.

Odprl je vrata in pogledal notri. Ni bilo videti, da je kdo kaj premaknil. Pazljivo je pogledal po vsej sobi, iskaje sledove; zdajci so mu oči vzplamtele, ko je zrl na kredenco. Nekaj tam ni bilo v redu! Ko je bil prej v sobi, je dobro videl, da so vaza s cvetlicami, krožnik z vizitkami in brušena steklnica — do polovice polna rdečega vina — tvorile tri ogle enakostraničnega trikota.

In zdaj je bil ta trikotnik razdrt! Steklenica je bila za nekaj palcev premaknjena in na gladki polituri mize je bila vlažna lisa, ki je mogla nastati, če je nekdo položil tja mokri stekleni zamašek steklenice.

Dečku so se nade zmanjšale, ko se je logično domislil, da se je obiskovalka morda samo osvežila s požirkom vina.

To, če je bilo tako, kje je potem vinski kozarec? Kredenca je bila zaklenjena in nikjer ni bilo ne kozarca, ne čaše. Po zunanjosti sodeč, si ni mogel misliti, da je bila navajena piti kar iz steklenice!

Dasi je bila možnost, da je prišla ta ženska sem s slabimi nameni, neznatna, si Bill ni dovolil nikake neopreznosti.

Z velikimi jasnimi črkami je zapisal na kos papirja poročilo za gospoda Ingrama in ga nasloni na steklenico.

»Za nobeno ceno ne smete piti tega vina, niti se dotakniti steklenice. Po ukazu inspektorja Reynoldsa.

per pro B. Dale.«

Upal je, da je to zadostno svarilo. — Prvo je bilo zdaj, da poišče inspektorja Reynoldsa. Deček je poklical Scotland Yard in vprašal po inspektorju. Detektiv Jenkins mu je odgovoril. Bill mu je povedal svoje ime in javil samo, da dela nekaj za Reynoldsa, ter vprašal, kje bi ga mogel najti.

(Dalje sledi.)

Zanimivosti

Francozi hočejo znova okrepiti narod

TUDI NEMCI IN ANGLEŽI SE PODVIZAJO, DA S PODPORAMI ZAKONCEM POVEČAJO STEVILO OTROK.

Upadanje rojstev je za Francijo posebno žgoč problem. Podeželje izgublja svojo populacijsko silo. Država je za družine z večjim številom otrok ustanovila poseben fond, s katerim podpira moralno kakor praktično mnogoštevilne rodbine. Matere, ki so vzgojile večje število otrok, so poleg denarnih nagrad deležne tudi odlikovanj za zasluge domovini.

Iz Cognacqueove nagrade je Francoska akademija razdelila lani 319 družinam v raznih delih Francije skoro štiri milijone frankov. V populacijsko siromašni Franciji so našli še družine z desetimi, dvanajstimi, celo štirinajstimi otroki. Gospa Rochova iz Varmonzeya v Epinalu, ki se je poročila leta 1907. in je vzgojila sedem dečkov in sedem deklic, je dobila križ Častne legije.

V Franciji so že svoj čas ustanovili fond za podporo mestnim novoporočencem, ki so se za stalno naselili na deželi. Zdaj bo država dajala zakoncem posojila, plačljiva v dolgoročnih obrokih. V primeru otrok se bo zakoncem gotov del posojil črtal.

Nemčija podpira mlade zakonce že pet let. Prav tako Italija. Lanskega pol leta je bilo v Nemčiji sklenjenih 333.776 zakonov, 25.000 več kakor leta 1937. Prav toliko je bilo lani rojenih več otrok kakor predlanskim. Posojil za zakonce so izdali v znesku 107.382 mark.

Zdaj razmišljajo tudi Angleži o uvedbi zakona na kredit. Izračunali so, da bi v ta namen potrebovali 3 milijone funtov, ki jih bo zaradi preobremenjenega proračuna za oboroževanje težko dobiti. Privrženci podpornega fonda pravijo, da bi takšna ustanova imeli tudi socialni pomen, ker bi mnoge žene opustile službo in se posvetile družini. Brezposelni bi tako prišli do kruha.

Ali je mogoče, da se človek znova rodi

KAJ PRAVIJO PRIPADNIKI NAUKOV O SELITVI ČLOVEŠKE DUŠE?

Iz Indije in Daljnega vzhoda prihaja nov val verskih naukov o porajanju človeka. Predstavniki tega nauka trdijo, da nima človek prav nobenih izgledov, priti ponovno na svet kot pes, muha, paradižnik, riba itd. Človek ostane človek. Možnost ima, da se izkaže v enem življenju kot hudodelec, v drugem kot vrl mož.

Novi učitelji so prevzeli tudi star kitajski nauk, po katerem človek v ponovnem rojstvu menja spol. Pesniki in umetniki, ki se pogosto odlikujejo po mehkem značaju, so po tej teoriji ljudje, ki bi se morali roditi kot ženske.

Pravijo, da se človek po preteku tisoč let znova vrača na zemljo. Nekateri so bili n. pr. že v srednjem veku meniši, še prej grški suženj ali egiptski vojščak. Veliki ljudje, ki so mnogo vplivali na zgodovino sveta, se rode samo enkrat. Ti ne potrebujejo ponovnega rojstva, njih duša je dosegla popolnost v enem samem življenju.

Kot zanimiv primer navajajo novi preroki arheologa Schliemanna, ki se je že v zgodnji mladosti zanimal za vse, kar je bilo v zvezi s starodavno Trojo. Kot preprost nemški trgovec je šel v Malo Azijo in ne da bi se mnogo trudil z izkopavanjem, je naletel na odkritja, ki so presenetila svet. Znanstveniki trde, da je mogoče tolikšno prenašanje duha v poznavanju zemlje-le po ponovnem rojevanju človeka.

Do svojevrstnega incidenta je prišlo na nekem predavanju angleške verske družbe, ki zastopa te nazore. Nenadoma se je dvignil preprost mož in izjavil, da je bil nekoč že na svetu kot rimski gladiator. Pred znanstveniki je podal točen opis, ki se popolnoma ujema z zgodovinskimi izsledki tedanjega življenja. Moža cenijo angleški učenjaki kot »živ dokaz« za pravilnost svojih izvajanj...

× **Prva žena doktor astronomije.** Prvikrat v znanstveni zgodovini Svedske je dobila naslov doktorja astronomije žena. To se je zgodilo v Lundu, kjer je gospodična Palm branila svojo tezo »Studij iregularno spremenljivih zvezd«. Študijo je napisala v angleščini in jo opremila s številnimi ilustracijami, tabelami in diagrami. Delo so učenjaki z navdušenjem odobrili.

× **200 metrov poljubov zgorelo.** V arhivu filmske cenzure v Hollywoodu je izbruhnil ogenj, ki so ga pa hitro opazili in pogasili. Znatnejše škode ni bilo, zgorelo je le 200 m poljubov, izrezanih iz raznih filmov zaradi njihove nenravnosti.

Mislila je, da so plenice bele...

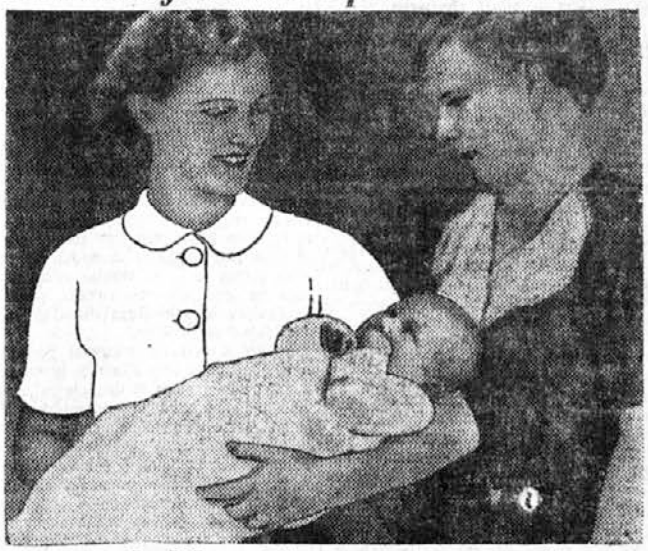

...dokler jih ni primerjala z Radion belo bluzo!

Tako bo presenečena vsaka mati, vsaka gospodinja, če primerja svoje navadno prano perilo s perilom pranim z Radionom. Kar se z mencanjem in drgnenjem ne more doseči - odstraniti iz perila vso nesnago, - to stori Radion z lahkoto in brez truda. Pri kuhanju v raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino. Na ta način opreza no in temeljito odstrani vso nesnago. Brez primere čisto, brez primere belo - to je Radion belo perilo.

Schichtov RADION

Schichtov RADION pere sam!

Ni čistejše beline od Radion beline

Kako so Rusi osvojili Sibirijo

ZAVOJEVANJE IN KOLONIZACIJA SIBIRIJE SPADA MED NAJTEŽJA DELA EVROPSKE CIVILIZACIJE.

Kolonizacija Sibirije tvori svojevrsten pogled v tajinstvenost ogromnega prostora naše zemlje. Džingiskan, car Ivan Grozni, kitajski vladarji, Boris Godunov, Mongoli, Tatari, Kirgizi, Kalmiki, Jakuti, Tunguzi, Turkmenci, Samojedi in Japonci, Turki in Afganci, pa smodnik, svinec, letala, kamele, konji in avtomobili so bili staisti in rekviziti velikega zavojevanja te zemlje od pohoda kozakov do naših dni.

Tri sto let je bruhal mogočni val kozakov sem in tja, mongolski pritisk daleč na zapad je peščica kozakov odrivala zmerom bolj na vzhod.

Osvajanje Sibirije se je začelo s podnožji Urala.

Anita Stroganov, kmet in lokav trgovec tatarskega pokolenja, si je znal pridobiti naklonjenost carja. Postal je lastnik širne zemlje pod Uralom, navezal je stike z Ostjaki onstran gorovja in spravljal mastne izkupičke za dragoceno kožuhovino. Postal je bogat, sreča se mu je nasmihala, dokler niso v njegovo zemljo pridrveli, kakor kobilice ob Volgi navzgor kozaki atamana Jermaka Timojejeva.

Premeteni Stroganov se je nevšečnih gostov kmalu iznebil. Dal jim je Ostjake za vodnike na pot v neznano, bogato deželo onstran Urala. Jermak je prezimil l. 1578 v pogorju, Stroganov mu je medtem dobavil orožje in spomladi 1879. je šla vojska 2000 Kozakov dalje. Osvajanje Sibirije se je začelo.

Preprost mužik, ataman Jermak, je na čelu zvestih konjenikov dvignil svoj meč in brez privoljenja carja odprl moskovskemu dvoru in ruski aristokraciji vrata v

ogromno bogastvo dotlej nepoznane zemlje.

Ob pritokih Irtiša so Kozaki dosegli tatarsko mesto Tjumen, zavili ob Tobolu dalje in postavili ostrog Tobolsk, sedanje mesto. Dvanajst vrst odtod so naleteli na tatarsko prestolnico Sibir in jo po treh hudih bitkah 23. oktobra 1581. zavzeli.

S komaj še 1000 kozaki se je Jermak znašel v tuji, neznani, nepregledni pokrajini. Poslal je selà k carju Ivanu Groznemu v Moskvo, da izprosi zanj pomoči. Dar 2400 prekrasnih soboljevih kožuščkov je carja omehčal, odpustil je kazen ubeglemu atamanu, mu poslal čete in oklopni čoln. Druga faza osvajanja Sibirije se je začela.

Tatari so se obupno branili. V krvavem spopadu z njimi je bil Jermak leta 1581. premagan. Na begu je utonil v Irtišu.

cesarski oklopni stvor je zavojevalca Sibirije potegnil na dno.

Dve leti kasneje so prešle nove čete Ural. Kakor pahljača so se razdelili kozaki, eni so šli na sever ob Obu, drugi na severovzhod v Tajgo, tretji na jugovzhod v stepe, četrti so preko Kazakstana dosegli meje Indije.

L. 1588. so kozaki utrdili Berezov, predstražo v deželi Samojedov in Ostjakov. Sobolovina je podžigala mužike, da so hiteli preko tunder in pragozdov nezadržno dalje. Njim so sledili kmetje, globoko spredaj so stikali za divjačino lovci. L. 1601. so berezovski kozaki dosegli ustje Oba.

Morska in kopna pot zapadne Sibirije sta bili prvič povezani.

Tri leta kasneje je nastal Omsk, takoj za njim so kozaki utemeljili Tomsk. Kozaki so dosegli zemljo, kjer je bila že takrat močno razvita tatarska kovaška obrt — današnji kuznecki industrijski bazen.

L. 1632. so prodrli kozaki v deželi Jakutov do Lene in zgradili Jakutski ostrog, sedanje mesto Jakutsk. Sedem let kasneje so stali Rusi, točno pred tri sto leti že na grebenih Stanovoja, razvodju Ledenega morja in Tihega oceana. Pod hetmanom Ivanom Moskovitinom so mar širali dalje, dosegli 1644. Amur, kmalu nato Tihi ocean in Sahalin. Drugi del čet je preko puščobnih tunder prodiral na severovzhod in se ustavil ob reki Kolimi.

Bajkalsko jezero so ugledali Rusi šele l. 1646. Dosegli so ga s severa, ko so bili premagali Burjate in uporne Tunguze. V brezkončni pokrajini so bile čete Kozakov zelo zredčene, prilajati so morale nove, za njimi pa tudi ženske, ker se Rusi niso hoteli družiti z domačinkami.

L. 1652. so Rusi ustanovili Irkutsk, kasnejše glavno mesto carske Sibirije. Ob Irtišu navzgor so dosegli puščavo Gobi, vsa naslednja leta so v majhnih čolnih plovili po jakutskih veletokih na sever in

objadrali sibirsko obal daleč na vzhod.

Kozak Dežnev je dosegel skrajni rtič Azije nasproti Aljaski, šel je dalje na Kamčatko in Aleute. L. 1697 so prišli kozaki preko Stanovoj gorovja ponovno do Kamčatke, njih vodja Atlasov, grozni osvajalec, Pizzaro Kamčatke je bil tamkaj umorjen. Ista usoda je doletela še mnoge druge osvajalce. V l. 1740 do 1745 se je začelo sistematično naseljevanje Sibirije od Urala do Irkutska, delo kozakov je bilo končano.

Osvajanje Sibirije je terjalo mnogo naporov, zatajevanje in odpora v boju s človekom in divjo prirodo. Od časa, ko je bila Sibirija le zatočišče izgnanih, pa do danes je zrasla ta prostorna zemlja k silnemu napredku in njeno prirodno bogastvo jo usposabilja, da bo postala za bodočnost slovanstva druga Amerika.

Slava, pa takšna

Deset let po Björnsenovi smrti se je njegov sin v berlinski družbi predstavil nekemu gospodu. Ta je nagovoril sina slavnega pisatelja:

— Zelo me veseli! Ah, vi ste torej mladi Björnsen! Kako se godi vašemu slavnemu očetu? Še pred tednom sem ga videl v avtomobilu.

Mladi Björnsen je gospoda nekam začudeno pogledal. Mož je nadaljeval:

— Seveda, vsak dvom je izključen, prav dobro se še spominjam. Bilo je to pri anhaltski postaji in avtobus je imel številko 1.

Björnsen mlajši je molčal. V pogovor se je vmešal tretji in dejal:

— To je pa nemogoče!

— Kako to, se je začudil prvi, zakaj bi bilo nemogoče?

— Zato, se odreže tretji, ker avtobus št. 1 sploh ne vozi mimo anhaltske postaje...

S sodišča

Drvar ubil drvarja

Dva dni pred novim letom so sekali drva pri posestniku Mihaelu Šmigovcu v Rodnem vrhu; po večerji so v hramu še malo posedeli, pili in se menili. Bilo jih je več: Vigec, Butalen, Pernek, Lepold Šmigovc in Vidoveč; z Leopoldom Šmigovcem je bila še njegova žena. Obtožnica pravi, da je bil Vidovič vinjen in da je neprestano zbadal prisotne. Ker je vsem presedal, ga je Butalen celó polil s škafom mrzle vode; ali tudi to radikalno sredstvo ni kdo ve kaj zaleglo. Vidovič je postal še huje prepirljiv. Hotel je napasti Butalena, kar je pa L. Šmigovc preprečil. Zategadelj je Vidovič pogrozil Šmigovcu, da ga bo razparal.

Kmalu nato so se drvarji odpravili, posestnik jih je za silo pomiril. V hiši sta ostala samo Pernek in Butalen. Takrat je pritekel Šmigovčev pastorek v hišo in zakričal, da se zunaj tepejo. Šmigovc je odhitel iz hiše in videl, kako je Vigec s kolom udrihal po Vidoviču, nazadnje pa ga prijel za noge in ga zadenski zavlekel z koruznik. Šmigovc je še slišal, kako je Vigec rekel:

»To imaš, ker si v hiši nož odpiral!«

Vidovič se je sam zavlekel v kolarnico, od koder so ga Šmigovčevi spravili v posteljo, kjer je pa proti jutru umrl. — Kakor je ugotovil zdravnik, je imel pok. po telesu več smrtnonevarnih poškodb, od katerih je bila raztrgana vranica katastrofalna za življenje ter bi bil tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman.

Obtoženi Vigec priznava dejanje, zagovarja pa se, da ga je Vidovič napadel z odprtim nožem in ga celo vrezl z njim. Še popreje pa bi se naj Vidovič zagnal proti L. Šmigovcu in njegovi ženi Mariji. Vigec bi naj le v silobranu segel po polenu in z njim namahal Vidoviča. Bil je samo jezen nanj, ni ga pa imel namena usmrtiti.

Viktor Vigec je bil obsojen na okrožnem sodišču v Mariboru **na 3 leta strogega zapora in na izgubo častnih pravic za 3 leta.** Razpravo je vodil senatni predsednik s. o. s. dr. Čemer, obtožnico pa je zastopal državni tožilec dr. Hojnik.

Kako je prišlo do požara

Pred sodnikom poedincem okrožnega sodišča v Mariboru se je moral zagovarjati pomožni delavec iz Nove vasi Peter Kaube. Kaube je bil že kaka tri leta zaposlen v Hutterjevi tekstilni tovarni; od februarja lani pa je delal pri električni stiskalnici. Tu je delal do 28. dec., ko je nastal v stiskalnici požar, ki je povzročil tovarni Hutter & drug 160.000 din škode. Požar naj bi zakrivil prav delavec Kaube, ker je zaradi nepazljivosti nepravilno izklopil električni tok v električni stiskalnici, da je začelo tleti v stiskalnici naloženo blago, da je to blago zgorelo in da je bila zaradi dima uničena še večja količina blaga, ki se je nahajala v bližnjem prostoru.

Kako je prišlo do požara? V električni stiskalnici se nalaga blago po plasteh, med posamezne plasti blaga pa se vlagajo kurilne plošče z vloženimi žicami. Vloženi material se stiska nato s silnim pritiskom. Kaube je moral vklopiti električni tok v posamezne kurilne plošče tako, da je vtaknil po dve žici, ki jih ima vsaka plošča, v posebne banane.

28. decembra je bila stiskalnica ob 12.15 uri napolnjena. Kaube je vklopil tok, ob 14. uri pa bi ga mora izklopiti, na kar pa je pozabil ter odšel domov. Zaradi previsoke temperature, ki se je razvila v stiskalnici, je začelo tleti blago; razvil se je silovit dim, ki so ga opazili delavci šele drugo jutro ob 4. uri zjutraj. Dim je bil tako močan in vročina taka, da so šele s plinskimi maskami mogli do ognjišča. 10.000 m blaga v stiskalnici je bilo uničenih. Zaradi dima pa je bilo tudi uničeno blago v istem prostoru.

Osumljeni Kaube pravi, da je prekinil tok, da pa je najbrže pozabil v naglici pobrati žice iz ogrevalnih plošč.

Osumljeni Kaube je bil obsojen po obtožbi na 1000 din denarne kazni, eventualno na 17 dni strogega zapora pogojno za dobo dveh let.

S tehtnico je goljufal kmete

Vsako leto, ko dozori sadje po Štajerski, prilezejo ko gliste po deževju na dan sadni mešetarji in preplavijo našo ožjo sadno domovino. Po navadi so to same dvomljive eksistence — nihče ne zanika, da ni poštenjaka med njimi —, ki so sveto prepričani, da je kmet zato na svetu in da je zato pridelal sadje, da bodo oni na račun njegove sadne letine kaj zaslužili. Z zadevo že od vsega početka ni nekaj v redu. Kmet je gojil sadno drevje, prekopaval in strgal je to drevje in plačal davke, nazadnje pa pride takle sadni mešetar in posne vso smetano dela. Pa ni imel sadonosnikov ta sadni mešetar, znan slepar je — in vendar si on lahko kupi na jesen usnjeno suknjo, kmet pa še čevljev iz svinjskega usnja ne more dati delati za družino.

Mirko Antolič, trgovski pomočnik iz Ključarovcev niže Ptuja, je samo eden izmed redkih, ki ga je dosegla roka pravice in ga posadila na zajožno klop. Prišla je jesen, zlasti oktober, ko so dozorela jabolka, Mirko pa si je dosti obetal od te jeseni. Kupoval je jabolka. Kmetje so mu vozili jabolka, on pa je imel skladišče in dve tehtnici ter je prevzemal. Kmetje so nalagali na vozih jabolka, on pa je stal s svojo drugo tehtnico v najbolj mračnem kotu skladišča in tehtal polne košare rdečih jabolk. Kmetom se je zdelo malo čudno, zakaj ima Mirko tehtnico v zadnjem kotu in kako, da so košare tako lahke na tehtnici. Kmetje so bili tihi, težko je bilo kaj reči Mirku; bil je sadni mešetar in prav lahko bi začel odmetavati sadje. Nekateri pa so vendar bili toliko korajžni, da so kaj rekli, in glej čudo! — tehtnica je iznenada več tehtala.

Trgovski pomočnik Antolič ni bil kajpada nikak čarovnik — to so kmetje vedeli — pač pa je bil prepričan, da je goljufija na račun kmečkih žuljev njegov kruh, kakor se je izrazil proti kmetu Goričanu, ko ga je ogoljufal. Antolič je namreč odstranil pri tehtanju neki vijak na tehtnici, da je tekla samo po dveh grebenih namesto po treh in kazala vedno manj. Tako je ogoljufal oktobra lani v skladišču v Lahoncih kakih 6 kmetov.

Ker je Antolič na razpravi poravnal škodo, ga je mali kazenski senat obsodil na **4 mesece strogega zapora** in na 300 din denarne kazni, **pogojno** za dobo 3 let.

Kurji tat

Največ kurjih tatov pride vedno pred mariborsko okrožno sodišče iz spodnjih krajev; tudi Anton Leben, posestnik iz Cvetkovcev, je doma iz spodnjega dela Slovenskih goric. Leben se je večinoma specializiral na kokoši; kvečjemu je še vzel mimogrede Rajnarju Francu ob železniški progi signalno svetilko — ali zadnjo je skoraj rabil pri svojih nočnih pohodih; sicer je pa tudi pri Rajnarju pokradel ob prvi priliki kokoši; lahko jih je, ko je imel signalno svetiljko. Kokoši je Leben še nadalje pokradel v Mihovcih Vincencu Hržiču, Francu Kukovcu, Martinu Mešku, kar priznava, in še nekaterim, kar pa ne priznava, kakor Kumerju, Škvorcu, Pavšnerju, Meznariču, Bogševi v Mezgovcih, Novaku v Trgovišču in Vajdi v Ormožu.

Leben je bil obsojen pred malim kazenskim senatom samo za tatvine, ki jih je priznal, na **6 mesecev strogega zapora**, za dve leti pa so se mu vzele časine državljanske pravice.

Krvavo kožuhanje

Pred okrožnim sodišče mse je moral zagovarjati mladoletni hlapec Anton P. iz Leskovca, ker je naklepoma smrtnonevarno zabodel Ivana Henriča. Fantje so kožuhali koruzo, se nekaj sporekli in obtoženi je obljubil, preden je odšel, da bo vsak v »totenkamri«, ki bi si upal za njim. Nekaj za tem pa so že zaslišali Heriča, kako je zavpil v temi:

»Joj, zdaj me je pa naravnost v srce zabodel!«

Herič je izdihnil, in vsaka zdravniška pomoč bi bila brezuspešna. Anton mu je prebodel pljuča, zaradi česar je nastopilo unetje pljuč in otrpljenje možganov.

Hlapec je priznal krivdo ter je bil obsojen na **4 leta strogega zapora.** Razpra-

Usodna starčeva ljubosumnost

60-LETNI STARČEK ODSEKA L ZETU NOS IN ZAŽGAL HIŠO.

V Ilovcu pri Ljutomeru je bila te dni ljubosumnost starega moža za celo Zemljičevo družino usodna. Stari viničar, ki mu je že preko 60 let, je bil ljubosumen na svojega 25-letnega zeta, češ da zalezuje njegovo 60-letno ženo, svojo taščo. Ta ljubosumnost je bila nesmiselna, saj je imel zet mlado ženo in tri zdrave otroke. Kljub temu pa so bili prepiri na dnevnem redu. Predvčerajšnjim je stari Zemljič ponovno ošteval svojo ženo in zeta ter je bil pri tem celo nasilen. Zet se je postavil v bran, starček pa je vzel malo sekirico ter z njo odsekal mlademu zetu nos. Po tem dejanju je starček izginil. Zvečer se je zopet vrnil in v diviem besu zažgal lepo viničarijo, ki je do tal pogorela. Nato je Zemljič brez sledu izginil. Domači menijo, da si je ljubosumni starček sam vzel življenje

Otrokova smrt na mlinskem kolesu

Blizu Zapuškovega mlina na Prodeh pri Šoštanju sta se ob globokem jezu igrala 5-letni Viki Kovač in njegov prijatelj. Dečka sta veselo metala kamenčke v tolmuni Nenadoma pa je mali Viki omahnil in padel v vodo, ki ga je odnesla na mlinsko kolo. Dečka so čez pol ure našli. Bil je mrtev. Na istem mestu je lani postal žrtev tega tolmuna na Paki neki njegov sovrstnik, zato naj domači poskrbe, da se jez zavaruje.

n. Gradnja nove luke pri Splitu. Blizu Splita bodo gradili novo luko. V ta namen je odobren kredit v znesku 80 milijonov 500.000 din.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Dražbe, preklici, dopisovanja in životovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu ozziroma se le vposlati v pismu skupaj s naročilom ali na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din

Razno

KDOR HOČE DOBRO KAVO PITI mora ti »Kavalirju« iti, »Kava Ilir«, specialna trgovina za kavo, čaj in čokoladne specialitete.

PONIKLANJE IN POKROMANJE vseh vrst predmetov, dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trstenjakova ul. 5. 988

MEDARNA Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi prvovrsten sortirani cvetlični med lastneza pridelka in od najizkušenejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debelo in na drobno. 1346

KDOR VE CENITI KVALITETO voli Robausov-Šuhor in Robaus-Zdravilni prepečenec. Pazite na zmamko Robaus! 1908

PAUL VENKO NI PLAČNIK za Ivana Krabonjo. 1900

SPREJMEM DVA GOSPODA na hrano. Trstenjakova ulica 20, pritličje, desno. 1902

MADRACE, ŽIČNE VLOŽKE afrik, žimo, vato, volno dobavlja najceneje »Obnova«, P. Novak, Jurčičeva 6. 1911

Pošteno, simpatično DEKLE išče brezplačno oskrbo. Pomagam delati dopoldne. Grem tudi za postrežnico. Znam kuhati in delati vsa hišna dela. Ponudbe na »Večernik« pod »Marljiva«. 1919

GOSPO ALI GOSPODA sprejmem čisto poceni na dobro domačo hrano in stanovanje v opremljen kabinet v lastno hišnico, če za pol leta naprej plačajo stanovanje. Vse drugo ustmeno. Naslov v upravi. 1920

Kupim

STARO ŽELEZJE kovine, litine, vsakovrstne stroje, orodje ter vse železne predmete kupuje po najvišjih cenah Justin Gustinčič, Tattenbachova 14. 1415

Prodam

JARI JEČMEN in oves za seme, grahorico in vsa detelina in travna semena so na zalogi. Priporočamo članom ista nabaviti pri Kmetijski družbi, Maribor, Meljska cesta 12, tel. 20-83. 1642

KANARČKI pevci in samice, na prodaj. Naslov v upravi. 1693

Širite „Večernik"

TEŽKA USNJENA KLUBSKA GARNITURA ugodno naprodaj. Tapetnik Mesiček, Tržaška cesta. 1880

SPALNICA šperana, moderna, nova, iz mehkega lesa, poceni naprodaj. Mizarstvo, Miklošičeva 6. 1914

PRIMA SLADKO SENO IN OTAVA na prodaj. Franc Filipič, Pobreška c. 38. 1916

STELAŽE IN PULTI (Budel) za manufakturo in špecerijo ter razna druga trgovinska oprava v najboljšem stanju se proda. Naslov v upravi. 1917

KATERI SI HOČE IZVOZITI GNOJ iz smetišnice za travnike, naj se zglasi pri A. Tkalec, Glavni trg 4. 1918

Sobo odda

Oddam OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom. Gregorčičeva ul. 8-II, 6. 1898

OPREMLJENA SOBA se odda. Brus, Cankarjeva ul. 1-II. 1901

LEPO OPREMLJEN KABINET oddam. Koseskega ul. 35. 1907

Stanovanje

V dvonadstropni hiši se odda velika SOBA IN KUHINJA z vodovodom in elektriko, zelo poceni. Gosposvetska 44 Pobrežje. 1684

LEPA SOBA IN KUHINJA se odda boljši stranki. Studenci, Pušnikova 14. 1899

STANOVANJE dobi zakonski par proti odslužitvi. Wresnig, Zg. Radvanje 14. 1909

ENOSOBNO STANOVANJE in vrt se odda. Zg. Radvanje Vprašati Dogša, Tržaška c. 3. 1912

SOBO IN MAJHNO KUHINJO oddam dvema mirnima osebama do 1. aprila. Pobreška cesta 21, blizu cerkve. 1913

Stanovanje išče

Išče se čisto, sončno DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico za 1. april v Mariboru, blizu Gosposke ulice. Ponudbe na podružnico »Večernika«, Celje, Prešernova 3 1915

Službo dobi

KROJAŠKEGA POMOČNIKA (pomočnico) za moško krojaštvo sprejmem takoj. Cankarjeva ul. 10. 1897

KROJAŠKEGA POMOČNIKA za fine velike komade sprejmem. Mah. Koroška 50. 1903

POSTREŽNICA se sprejme. Tezno, Prešernova ul. 5. 1904

BRIVSKEGA POMOČNIKA sprejme. Nikola Novakovič, frizer, Pobrežje. 1910

Službo išče

TRGOVSKA POMOČNICA začetnica z dežele, poštena in delavna, ki bi pomagala tudi v gospodinstvu, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Samo pismene ponudbe na Radosavljevič, Tezno-Maribor. 1905

Svile

raznovrstnih lepih vzorcev in nizkih cen za ples nudi

TRPIN

Maribor, Vetrinjska 15

Razstava

DRŽAVNE TKALNICE PREPROG V SARAJEVU

bo v hotelu Zamorc od 7. do 13. marca

Ker bomo prodajali tudi proti dolgoročnemu odplačilu, priporočamo, da nas obiščete. — Prosti vstop skozi hotel Zamorc in Volkmarjevo ulico. — Razstava bo odprta celi dan tudi v nedeljo.

Edino **INFICIN**

omamlja popolnoma in trajno ZOHARJE, RUSE, BUBE in ŠČURKE in vso ostalo kobinjsko golazen. Ako ne koristi — vrnem denar! Orig. doza 15·-, ovoj din 6·-. PO POSTI: LEKARNA KRAJCEVIC, VUKOVAR

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11. 409.